Załącznik nr 1 do SIWZ - Opis przedmiotu zamówienia

Sekcja A
Podstawowe informacje o przedsiębiorstwie

1. Pełna nazwa spółki:
   Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami Sp. z o.o. w Grudziądzu
   (dalej MPGN)
2. Siedziba spółki:
   ul. Curie-Skłodowskiej 5-7, 86-300 Grudziądz
3. Kapitał zakładowy:
   173 896 000 zł
4. Dane rejestrowe:
   KRS: 000039577
   NIP: 876-216-22-60
   REGON: 871552417
5. Ilość zatrudnionych pracowników na dzień 21.09.2016 r.: **104** osoby
6. Przedmiot działalności:
   6.1. Podstawowym przedmiotem działalności Zamawiającego jest zarządzanie zasobami mieszkaniowymi - własnymi oraz zleconymi, pełna obsługa techniczna administrowanych nieruchomości wraz z przeprowadzaniem remontów.
   6.2. Przedmiot działalności spółki określony w KRS (zgodnie z PKD 2007) stanowią między innymi:

68-2	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
68-32	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
96-03	Pogrzeby i działalność pokrewna
55-1	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
68-31	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami
68-1	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
59-11	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych
60-2	Nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych

7. Przychody za 2015 r. ogółem wyniosły **32 876 400,86 zł**, w tym:
   z tytułu zarządzania nieruchomościami zleconymi: **1 700 000 zł.**
   Przychody szacowane w 2016 r.: **33 700 000 zł** , w tym:
   z tytułu zarządzania nieruchomościami zleconymi: **1 700 000 zł.**
   Przychody szacowane na 2017 r.: **33 000 000 zł.**
8. Opis działalności spółki:
   MPGN jest podmiotem utworzonym w drodze przekształcenia zakładu budżetowego działającą na podstawie Uchwały Rady Miasta Grudziądz nr XXII/96/00 z dnia 27 września 2000 r. w sprawie przekształcenia zakładu budżetowego pod nazwą Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w spółkę prawa handlowego. Struktura organizacyjna spółki pozwala na zarządzanie budynkami poprzez sieć Biur Obsługi Mieszkańców. Pracownicy spółki to wysoko wykształcona i wyspecjalizowana kadra, przygotowana do profesjonalnych działań w sprawach finansowych, technicznych. Doświadczenie nabyte podczas wieloletniego zarządzania nieruchomościami, liczne grono wysoko wykwalifikowanych pracowników (w tym licencjonowanych zarządców oraz inspektorów nadzoru z odpowiednimi uprawnieniami), posiadanie odpowiedniej infrastruktury i środków, czynią ze spółki wiarygodnego partnera w dziedzinie administracji i zarządzania nieruchomościami.
   Najważniejszymi czynnościami wykonywanymi przez MPGN jest administracja zasobami mieszkaniowymi, a więc zaspokajanie potrzeb z zakresu mieszkalnictwa. Przedsiębiorstwo jest właścicielem lub współwłaścicielem 303 obiektów. Administruje 184 budynkami należącymi

do wspólnot mieszkaniowych oraz 142 zleconymi przez gminę lub właścicieli prywatnych. Zarządza 400 lokalami użytkowymi stanowiącymi własność Gminy Miasta Grudziądza. Administruje obiektami sportowymi - Klubu Sportowego „Stal", Grudziądzkiego Klubu Sportowego „Olimpia" oraz orlikami. Zarządza Cmentarzem Komunalnym w Grudziądzu oraz ośrodkami zdrowia (wspólnoty mieszkaniowe). Jednocześnie spółka dokonuje pełnej obsługi technicznej administrowanych nieruchomości wraz z przeprowadzaniem remontów. Prace remontowe realizowane są przez podmioty zewnętrzne posiadające wykupione własne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.
W ofercie usług świadczonych przez MPGN znajduje się też:
- pośrednictwo w obrocie nieruchomościami,
- wycena nieruchomości,
- przeglądy techniczne budynków,
- obsługa inwestycyjna,
- nadzory budowlane,
- wykonywanie kosztorysów.

Poza bieżącą działalnością prowadzona jest również działalność inwestycyjna.
Na zasób spółki składają się budynki mieszkalne oraz niemieszkalne. W skład tych nieruchomości wchodzą:
- budynki własne,
- budynki, gdzie administracja zlecona jest przez Gminę Miasto Grudziądz,
- budynki, gdzie administracja zlecona jest przez Skarb Państwa,
- budynki prywatne, gdzie administracja zlecona jest przez gminę,
- budynki, gdzie administracja zlecona jest przez osoby prywatne,
- budynki wspólnot mieszkaniowych,
- przychodnie zdrowia,
- Pasaż Handlowy,
- obiekty sportowe,
- targowiska.

Własnością spółki jest Pasaż Handlowy tzw. „Manhattan" położony przy Al. 23 Stycznia 40, na którym znajduje się 131 boksów handlowych, przeznaczonych do wynajęcia. W skład zasobu zleconego wchodzą nieruchomości stanowiące własność gminną oraz Skarbu Państwa o ogólnej liczbie 81, a także 39 budynków stanowiących własność osób prywatnych. MPGN w wyżej wymienionych budynkach zleconych prowadzi m.in. gospodarkę lokalową, obsługę ekonomiczno-finansową oraz mieszkańców, prawidłową eksploatację tych nieruchomości i terenów przyległych - sprawuje nadzór i kontrolę nad realizacją dostawy usług do budynków, prowadzi okresowe przeglądy techniczne budynków i mieszkań, dokonuje napraw i bieżących remontów, usuwa awarie w budynkach, prowadzi pełną dokumentację techniczną i księgi dla tych obiektów, politykę remontową.
Dużym obszarem działania spółki jest zarządzanie oraz administrowanie budynkami wspólnot mieszkaniowych bądź lokalowych, zgodnie z zakresem ustalonym w spisanej pomiędzy stronami umowie o administrowanie bądź zarządzanie. Obecna liczba powierzonych budynków wspólnotowych wynosi 184. W budynkach tych znajduje się 1326 wyodrębnionych lokali mieszkalnych oraz niemieszkalnych.
Dane statystyczne dotyczące zarządzanego zasobu:
- liczba budynków ogółem: 576,
  budynki mieszkalne: 528,
  budynki niemieszkalne: 48,
- powierzchnia użytkowa ogółem: 432 698 m^2,
  mieszkalna (wraz z częściami przynależnymi): 399 916 m^2,
  powierzchnia niemieszkalna: 32 782 m^2.

Podział budynków według lat budowy zarządzanego zasobu kształtuje się następująco:
- budynki wybudowane do 1918 r.: 352,
- budynki wybudowane od 1919 r. do 1944 r.: 60,
- budynki wybudowane od 1945 r. do 1960 r.: 74,

- budynki wybudowane od 1961 r. do 1990 r.: 78,
- budynki wybudowane po 1990 r.: 11.

Bieżącą obsługą powierzonego zasobu zajmują się Biura Obsługi Mieszkańców. Bieżącą obsługą budynków wspólnot, a także bezpośrednim kontaktem z właścicielami lokali zajmuje się Biuro Obsługi Wspólnot usytuowane w centrali firmy.

Wielkość potrzeb mieszkaniowych wyznaczają spółce ustawowe obowiązki oraz liczba złożonych wniosków osób ubiegających się o przydział lokali komunalnych. Podstawowym zadaniem spółki jest tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, osób o niskich dochodach zapewniając im lokale komunalne, socjalne (na podstawie orzeczonych wyroków sądowych) i lokale zamienne.

Dane statystyczne o lokalach mieszkalnych:

- powierzchnia lokali mieszkalnych ogółem: 379 243,63 m²,
- powierzchnia lokali socjalnych ogółem: 16 307,00 m²,
- liczba lokali mieszkalnych ogółem: 7 843,
  w tym liczba lokali komunalnych: 5 737,
  w tym liczba lokali socjalnych: 425,
  w tym liczba mieszkań wykupionych: 1 332,
  w tym liczba mieszkań w budynkach prywatnych: 349,
- łączna liczba osób zamieszkujących w lokalach komunalnych: 20 480,
- łączna liczba osób zamieszkujących w lokalach socjalnych: 1 260,
- średnia wielkość mieszkania komunalnego: 48,35 m²,
- średnia wielkość mieszkania socjalnego: 38,37 m².

W zasobie spółki znajduje się znaczna liczba lokali handlowo-usługowych. Dane statystyczne o lokalach użytkowych:

- powierzchnia użytkowa lokali użytkowych: 41 921,20 m²,
- liczba lokali użytkowych: 552,
  w tym na Pasażu Handlowym: 131,
- średnia powierzchnia lokalu użytkowego: 75,94 m².

Na podstawie uchwały nr XLVIII/111/09 Rady Miejskiej Grudziądza z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie zasad funkcjonowania targowisk, MPGN administruje targowiskami na: ul. Cmentarnej, ul. Paderewskiego, ul. Wiślanej, ul. Sportowców, ul. Łęgi.

Spółka nadaje programy telewizyjne poprzez sieć internetową.

W ostatnich latach MPGN dokonał następujących nakładów inwestycyjno-remontowych (stolarka okienna, stolarka drzwiowa, pokrycia dachowe, złącza wewnątrz budynków, rynny, opierzenia, urządzenia, instalacje wodno-kanalizacyjne, centralnego ogrzewania itp.):

- 2009 r.: 7 934 654,16 zł,
- 2010 r.: 8 397 982,15 zł,
- 2011 r.: 8 768 500,69 zł,
- 2012 r.: 7 785 707,81 zł,
- 2013 r.: 7 407 666,73 zł,
- 2014 r.: 7 487 383,34 zł,
- 2015 r.: 7 332 077,90 zł.

Nakłady inwestycyjne planowane na 2017 r. to około 3,5 mln zł (wymiana pieców na centralne ogrzewanie, remonty i rewitalizacja budynków).

Sekcja B
Podział zamówienia na części

Przedmiotem zamówienia jest „Ubezpieczenie majątku i odpowiedzialności cywilnej Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Nieruchomościami Sp. z o.o. w Grudziądzu oraz zarządzanych lub administrowanych przez nią wspólnot mieszkaniowych[2] na lata 2017-2020", w podziale na dwie części:

[2] Pod pojęciem wspólnot mieszkaniowych rozumie się również wspólnoty lokalowe.

1. **Część nr 1** zamówienia - ubezpieczenie MPGN:
   1.1 ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk wraz z ubezpieczeniem sprzętu elektronicznego,
   1.2 ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, w tym:
      1.1.1 obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej:
         1.1.1.1 zarządcy nieruchomości oraz
         1.1.1.2 pośrednika nieruchomości,
      1.1.2 dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania mienia lub prowadzonej działalności.

2. **Część nr 2** zamówienia - ubezpieczenie wspólnot mieszkaniowych:
   2.1. ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk,
   2.2. dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania, użytkowania mienia lub prowadzonej działalności.

Sekcja C
Część nr 1 zamówienia

1. Postanowienia ogólne

1.1. Przedmiotem zamówienia **Części nr 1** jest ubezpieczenie MPGN w zakresie:
   1.1.1.ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk wraz z ubezpieczeniem sprzętu elektronicznego,
   1.1.2.ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, w tym:
      1.1.2.1. obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej
         1.1.2.1.1. zarządcy nieruchomości oraz
         1.1.2.1.2. pośrednika nieruchomości,
      1.1.2.2. dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania, użytkowania mienia lub prowadzonej działalności.

1.2. W ramach ubezpieczeń wymienionych w pkt 1.1 Ubezpieczającym i Ubezpieczonym będzie Zamawiający.

1.3. Umowa ubezpieczenia zostanie zawarta na okres **36 miesięcy**, od **1 marca 2017 r.** do **29 lutego 2020 r.** (**3** roczne okresy rozliczeniowe).

1.4. Polisy ubezpieczeniowe będą wystawiane zgodnie z postanowieniami Umowy.

1.5. Zamawiający zaktualizuje sumy ubezpieczenia oraz wykaz lokalizacji według stanu na dzień **1 marca** każdego okresu rozliczeniowego do **15 kwietnia** danego okresu rozliczeniowego. Aktualizacja sum ubezpieczenia oraz wysokość składki zostaną potwierdzone odpowiednimi aneksami do polis wystawionymi najpóźniej do **końca kwietnia** danego okresu rozliczeniowego.

1.6. Składka za ubezpieczenie płatna będzie na zasadach określonych w Umowie.

1.7. Warunki dotyczące realizacji obowiązków Zamawiającego i ubezpieczyciela:
   1.7.1. Zamawiający zobowiązany jest zawiadomić ubezpieczyciela o zdarzeniu, z którego wynikła szkoda, i które może wiązać się z odpowiedzialnością ubezpieczyciela, niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu **7** (siedmiu) dni roboczych od daty powzięcia o nim wiadomości, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do szkód na osobie, jeśli szkoda nie powstała z chwilą nastąpienia zdarzenia będącego przyczyną szkody, Zamawiający zobowiązany jest zawiadomić ubezpieczyciela o szkodzie w terminie **7** (siedmiu) dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o powstaniu szkody.
   1.7.2. Świadczenie ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia ma charakter wyłącznie pieniężny.
   1.7.3. Jeżeli w ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia znajdzie się zapis, że w przypadku zdarzenia mogącego skutkować odpowiedzialnością ubezpieczyciela Zamawiający ma obowiązek pozostawić bez zmian miejsce zdarzenia, szkody do czasu przybycia przedstawiciela ubezpieczyciela, to ubezpieczyciel nie będzie miał prawa powoływać się na to postanowienie, jeżeli nie dokonał oględzin w terminie **2** (dwóch) dni roboczych od daty otrzymania zawiadomienia o tym zdarzeniu;. W każdej sytuacji, w której ubezpieczyciel nie

dokonał oględzin, przed przystąpieniem do usunięcia pozostałości po szkodzie, Zamawiający sporządzi odpowiednią dokumentację, w szczególności fotograficzną.

1.7.4. Jeżeli w ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia przewidziane są postanowienia zobowiązujące Zamawiającego do usunięcia szczególnie niebezpiecznych okoliczności, a także stosowania się do dodatkowych zaleceń ubezpieczyciela w tym zakresie, to nie będą one miały zastosowania. W to miejsce Zamawiający będzie zobowiązany w miarę możliwości do podjęcia działań zmierzających do zminimalizowania niebezpiecznych okoliczności, również wtedy, gdy domagał się tego ubezpieczyciel.

1.7.5. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela:

1.7.5.1. stanowią, że postępowanie rzeczoznawców podjęte w celu wyjaśnienia okoliczności szkody i jej rozmiarów jest obligatoryjne lub też jego wynik jest wiążący dla stron, to postanowienia takie nie mają zastosowania w tym sensie, że nie będzie to przeszkodą do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej; jednocześnie strony podejmą starania w celu polubownego załatwienia ewentualnego sporu (niniejszy zapis nie może być interpretowany jako zapis na sąd polubowny),

1.7.5.2. definiują w jakikolwiek sposób:

1.7.5.2.1. zagrożenia,

1.7.5.2.2. zwiększenia ryzyka,

1.7.5.2.3. sytuacje, w których uważa się, że zagrożenie powstania szkody wzrosło lub

1.7.5.2.4. przesłanki pozwalające określić zagrożenie jako szczególne,

to takich postanowień nie stosuje się. Dotyczy to zwłaszcza uzyskania w takim przypadku przez ubezpieczyciela uprawnienia do jednostronnego wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, odstąpienia od niej, jak również sankcji w postaci natychmiastowego braku ochrony ubezpieczeniowej. W miejsce takich postanowień zastosowanie znajdą odpowiednie przepisy powszechnie obowiązującego prawa, przede wszystkim kodeksu cywilnego dotyczące umowy ubezpieczenia.

1.7.6. Zamawiający zwolniony jest z obowiązku zabezpieczenia niezmienności stanu faktycznego po zaistnieniu zdarzenia, szkody lub po stwierdzeniu rozszerzenia ich skutków, zakresu, jeżeli:

1.7.6.1. zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie, zmniejszenia szkody lub przeciwdziałania zwiększeniu jej rozmiaru,

1.7.6.2. wymagają tego względy bezpieczeństwa,

1.7.6.3. wynika to z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, innych aktów prawnych, w tym również decyzji administracyjnych lub orzeczeń sądów, zawartych umów, regulaminów wewnętrznych,

1.7.6.4. szkoda nie powstała z chwilą nastąpienia zdarzenia będącego przyczyną szkody (w odniesieniu do szkód osobowych).

1.7.7. Jeżeli w umowie, ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia przewidziana jest sankcja za niewypełnienie obowiązków zawartych w umowie, warunkach ubezpieczenia w postaci ograniczenia lub odmowy wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela, to ma ona zastosowanie tylko wtedy, gdy niedopełnienie obowiązku miało bezpośredni wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody i w zakresie nie większym niż stopień, w jakim niedopełnienie obowiązku wpłynęło na powstanie lub zwiększenie się szkody lub uniemożliwiło oszacowanie rozmiarów szkody. Powyższy zapis odnosi się również do naruszenia obowiązku zgłaszania zwiększenia lub zmiany ryzyka oraz naruszenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa.

1.7.8. Na ubezpieczyciela nie przechodzą roszczenia regresowe, które mogą być skierowane przeciwko:

1.7.8.1. członkom władz Zamawiającego,

1.7.8.2. pracownikom Zamawiającego.

1.8. Jeżeli w SIWZ, umowie lub warunkach ubezpieczenia znajdzie się odwołanie do określonych pojęć, to zastosowanie mają poniższe definicje:

1.8.1. członek władz - członek zarządu oraz prokurenci, którzy pełnili tę funkcję w okresie ubezpieczenia,

1.8.2. pracownik - osoba fizyczna zatrudniona w przedsiębiorstwie Zamawiającego na podstawie umowy o pracę lub wykonujące określone czynności na podstawie jakiegokolwiek stosunku cywilnoprawnego, nie wykonujące tych czynności w ramach działalności gospodarczej,

1.8.3. pożar, ogień - działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile,

1.8.4. eksplozja, wybuch - gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania zdarzenia za eksplozję, wybuch jest, aby ściany tych naczyń, zbiorników lub podobnych instalacji uległy rozdarciu (przerwaniu ciągłości) w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch, eksplozję uważa się również implozję polegającą na gwałtownym uszkodzeniu naczynia, zbiornika, podobnej instalacji lub aparatu próżniowego pod wpływem różnicy ciśnień pomiędzy ciśnieniem zewnętrznym a wewnętrznym ubezpieczonego przedmiotu,

1.8.5. upadek statku powietrznego - katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego (załogowego lub bezzałogowego), a także upadek części składowych tego pojazdu jak również ładunku, pasażerów lub paliwa na przedmiot ubezpieczenia,

1.8.6. opad atmosferyczny - deszcz, deszcz nawalny, śnieg i grad,

1.8.7. deszcz nawalny - opad deszczu, którego współczynnik wydajności wynosi co najmniej 3, potwierdzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, ubezpieczyciel może stwierdzić fakt wystąpienia deszczu nawalnego na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ubezpieczenia lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie,

1.8.8. śnieg - za szkodę spowodowaną śniegiem uważa się uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia w wyniku:

1.8.8.1. bezpośredniego działania ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia, w tym naporu śniegu lub lodu na konstrukcję dachu,

1.8.8.2. zawalenia się lub przewrócenia pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone,

1.8.8.3. topnienia mas śniegu lub lodu, lub ich ponownego zamarzania,

1.8.9. grad - opad atmosferyczny w postaci cząsteczek lodowych,

1.8.10. powódź - zalanie ubezpieczonego mienia, niezależnie od miejsca położenia, w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących i stojących; ryzyko powodzi obejmuje również szkody powstałe w wyniku długotrwałych, nadmiernych opadów atmosferycznych oraz szkody spowodowane działaniem (w tym podniesieniem się) poziomu wód gruntowych; w zakresie ubezpieczenia mieści się również odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo wodne,

1.8.11. huragan – za huragan uważa się taki wiatr, którego prędkość w porywach, potwierdzona przez IMiGW wyniesie nie mniej niż 13,9 $^{m}/_{s}$; w sytuacji, gdy potwierdzenie prędkości wiatru przez IMiGW będzie niemożliwe, ubezpieczyciel za wystarczające uzna zaświadczenie z lokalnych oddziałów administracji państwowej, PSP, Policji, MW lub administracji samorządowej o wystąpieniu w rejonie powstania szkód innych szkód o charakterze masowym,

1.8.12. lawina - gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni ze stoków górskich i zboczy,

1.8.13. trzęsienie się ziemi - gwałtowne zaburzenia systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu,

1.8.14. zapadanie się ziemi - obniżenie terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni (niezależnie od przyczyny ich powstania),

1.8.15. osunięcie się ziemi - ruchy ziemi na stokach, w tym również powstałe w związku z działalnością ludzką,

1.8.16. uderzenie - każde uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia powstałe w wyniku uderzenia, np. pojazdu mechanicznego, szynowego, maszyny, przedmiotu lub ich części,

1.8.17. huk ponaddźwiękowy - działanie fali uderzeniowej wytworzonej przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku, lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku,

1.8.18. dym i sadza - zawiesina cząstek w gazie, będąca bezpośrednim skutkiem spalania,

1.8.19. szkody wodociągowe, kanalizacyjne lub ciepłownicze - szkody powstałe w wyniku zalania bezpośrednio wskutek:

1.8.19.1. wydostania się wody, pary wodnej lub cieczy wskutek uszkodzenia urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej, technologicznej lub przeciwpożarowej,

1.8.19.2. cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń sieci wodno-kanalizacyjnej,

1.8.19.3. pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci, samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych lub zraszaczowych,

1.8.19.4. zamarznięcia lub pęknięcia rur, instalacji, klimatyzacji, umywalek, toalet, kranów, a także elementów tych lub podobnych przedmiotów, w tym uszczelek i innego rodzaju uszczelnień,

ryzyko szkód wodociągowych, kanalizacyjnych lub ciepłowniczych obejmuje także szkody w przewodach i urządzeniach wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub innych urządzeniach technologicznych powstałe w związku ze szkodami wodociągowymi,

1.8.20. bezpośrednie i pośrednie uderzenie pioruna, przepięcie - szkody powstałe bezpośrednio jak również pośrednio wskutek wyładowania atmosferycznego, w szczególności spowodowane indukcją prądu elektrycznego, oraz na skutek przepięcia, zwarcia lub wzbudzenia się niszczących sił elektrycznych, w tym także szkody w wyniku wyładowań atmosferycznych, powstałe w urządzeniach i instalacjach elektrycznych lub sieciach energetycznych (elektroenergetycznych) lub elektronicznych.

1.8.21. upadek drzew, masztów, kominów, dźwigów lub innych przedmiotów, urządzeń - przewrócenie się drzew, masztów, kominów, dźwigów lub innych przedmiotów, urządzeń i ich fragmentów na ubezpieczone mienie,

1.8.22. dewastacja (wandalizm) - rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, pozostające bądź niepozostające w związku z dokonanym lub usiłowanym włamaniem lub rabunkiem, niezależnie od sposobu uzyskania do niego dostępu przez sprawcę, a także działania pośrednio skutkujące uszkodzeniem ubezpieczonego mienia, w tym graffiti,

1.8.23. kradzież z włamaniem - dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia z lokalu, miejsca składowania lub pojazdu, bez względu na to, czy miało miejsce wejście do lokalu, miejsca składowania, pojazdu czy nie:

1.8.23.1. po uprzednim usunięciu siłą przez sprawcę zabezpieczeń lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego lokalu, miejsca składowania lub pojazdu w wyniku rabunku,

1.8.23.2. przez sprawcę, który ukrył się w lokalu, miejscu składowania lub pojeździe przed jego zamknięciem, jeśli pozostawił ślady mogące służyć jako dowód jego potajemnego ukrycia,

1.8.24. rabunek - dokonany lub usiłowany zabór ubezpieczonego mienia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Zamawiającego lub osób u niego zatrudnionych, albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz, albo z doprowadzeniem ich

do stanu nieprzytomności lub bezbronności bądź w inny sposób bezpośrednio zagrażający zdrowiu lub życiu tych osób,

1.8.25. kradzież zwykła - dokonanie zaboru mienia w celu przywłaszczenia, bez zniszczenia zabezpieczeń lub bez użycia przemocy, groźby jej użycia bądź doprowadzenia osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności,

1.8.26. akcja ratownicza - prowadzone w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia działania takie jak: akcja gaśnicza, wyburzania, rozbiórki, odgruzowywania i inne czynności ratownicze bądź porządkowe, jak również uprzątnięcie pozostałości po szkodzie (w tym utylizacja).

1.9. Ubezpieczyciel zobowiązuje się do sporządzania i dostarczania Zamawiającemu bez wezwania kwartalnych raportów, informujących o wszelkich wypłatach odszkodowań (tak w szkodach osobowych, jak i rzeczowych). Raporty powinny być przedstawione Zamawiającemu w terminie **30 dni** od daty zakończenia kwartału. Raporty powinny zawierać następujące dane:

1.9.1. datę szkody,

1.9.2. informację o szkodach zgłoszonych ubezpieczycielowi,

1.9.3. dla szkód w trakcie likwidacji - numer szkody nadany przez ubezpieczyciela, wartość zgłoszonego roszczenia, wysokość założonej przez ubezpieczyciela rezerwy, wysokość wypłaconego odszkodowania bądź jego części,

1.9.4. dla szkód, dla których postępowanie likwidacyjne zostało zakończone - wartość zgłoszonego roszczenia, wysokość potrąconych udziałów własnych, franszyz oraz wysokość wypłaconego odszkodowania.

Niezależnie od raportów powyższe dane będą udostępniane również w dowolnym czasie, na żądanie Zamawiającego.

1.10. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1.9 powyżej, ubezpieczyciel zobowiązuje się ponadto informować Zamawiającego każdorazowo w terminie **7 dni** od powzięcia wiadomości w tym zakresie.

1.11. Na wniosek Zamawiającego ubezpieczyciel sporządza i dostarcza mu raporty odnośnie wartości wyregresowanych odszkodowań.

1.12. Do wszystkich ubezpieczeń objętych przedmiotem zamówienia będą miały zastosowanie klauzule dodatkowe wskazane w poszczególnych częściach niniejszego rozdziału SIWZ dotyczących danych ryzyk („Postanowienia dodatkowe") i zawarte w sekcji E niniejszego rozdziału SIWZ.

2. Ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk

2.1. Przedmiot ubezpieczenia

Ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk jest objęte wszelkie mienie ruchome i nieruchome, stanowiące własność lub będące w posiadaniu samoistnym lub zależnym Zamawiającego a także mienie zarządzane, administrowane przez Zamawiającego, bez względu na jego lokalizację na terytorium RP oraz bez względu na wiek, stopień umorzenia, amortyzację, zużycie techniczne i faktyczne. Ponadto ubezpieczeniem mienia od wszystkich ryzyk objęte są środki obrotowe, w tym między innymi towary, materiały w magazynie, gotówka, papiery wartościowe oraz inne wartości pieniężne, a także inwestycje w obcych środkach trwałych, mienie osób trzecich, mienie pracownicze pracowników Zamawiającego, szyby i dokumentacja, sprzęt elektroniczny wraz z systemami operacyjnymi, oprogramowaniem i danymi.

2.1.1. Ubezpieczeniem objęte są w szczególności:

2.1.1.1. środki trwałe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zmianami), w tym mienie oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze:

2.1.1.1.1. budynki, elementy stałe budynków, budynki w przebudowie lub modernizacji, wraz z budowlami i innymi składowymi stanowiącymi element nieruchomości,

2.1.1.1.2. budowle,

2.1.1.1.3. maszyny, aparaty i urządzenia, pozostałe środki trwałe,

2.1.1.1.4. pojazdy nie podlegające ubezpieczeniu auto-casco,
2.1.1.1.5. sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny (w tym smartfony, tablety, telebim) wraz z systemami operacyjnymi, oprogramowaniem; dane i nośniki danych,
2.1.1.1.6. środki trwałe niskocenne, wyposażenie (materiały podlegające ewidencji ilościowej),
2.1.1.1.7. inwestycje w obcych środkach, w tym nakłady inwestycyjne osób trzecich (lokatorów, najemców),
2.1.1.2. wyposażenie (materiały podlegające ewidencji ilościowej),
2.1.1.3. składniki majątku obrotowego w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w tym:
2.1.1.3.1. materiały w magazynie,
2.1.1.3.2. gotówka, wartości pieniężne, papiery wartościowe,
2.1.1.4. mienie osób trzecich,
2.1.1.5. mienie pracownicze,
2.1.1.6. dokumentacja,
2.1.1.7. szyby.

2.1.2. O początku odpowiedzialności decydował będzie termin wpisu do ewidencji środków trwałych, data nabycia własności lub udokumentowanego wejścia w posiadanie lub przejścia ryzyka utraty lub uszkodzenia, w zależności która z wymienionych sytuacji będzie miała miejsce wcześniej.

2.1.3. Zamawiający ma prawo zgłoszenia do ubezpieczenia mienia nabywanego w promocjach lub okazyjnie w wartości odtworzeniowej, pod warunkiem udokumentowania sposobu określenia tej wartości zgodnie z przyjętymi zwyczajami lub przedstawienia indywidualnej wyceny.

2.2. Zakres ubezpieczenia

2.2.1. Ubezpieczeniem objęte są wszelkie szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia wskutek działania jednego lub kilku zdarzeń objętych umową ubezpieczenia o charakterze nagłym, niespodziewanym i niezależnym od Zamawiającego, powstałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem wyłączeń odpowiedzialności określonych w Umowie oraz ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia.
W szczególności zakres ubezpieczenia obejmuje: pożar, ogień, eksplozję, wybuch, upadek statku powietrznego, huragan, opad atmosferyczny (deszcz, deszcz nawalny, śnieg, grad), powódź, uderzenie pioruna, lawinę, trzęsienie, zapadanie się, osunięcie się ziemi, zalanie, uderzenie, huk ponaddźwiękowy, dym, sadzę, szkody wodociągowe, kanalizacyjne lub ciepłownicze, bezpośrednie i pośrednie uderzenie pioruna, przepięcie, upadek drzew, masztów, kominów, dźwigów lub innych przedmiotów, urządzeń, dewastację (wandalizm), kradzież z włamaniem, rabunek, kradzież zwykłą, spływ wód po zboczach, szkody polegające na osmoleniu, zadymieniu, żarzeniu bez widocznego ognia powodujące np. odkształcenie w wyniku stopienia, opalenia, przypalenia, szkody będące następstwem obfitych opadów śniegu powodujących uszkodzenie konstrukcji budynku od ciężaru śniegu, lodu lub polegające na zalaniu wynikłym z szybkiego topnienia mas śniegu, lodu, w tym szkody powstałe w wyniku zamarzania, odmarzania, a także szkody powstałe wskutek akcji gaśniczej, wyburzania, odgruzowywania i inne mogące powstać w związku z przeprowadzaniem akcji ratowniczych prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia.

2.2.2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ponadto, z uwzględnieniem treści „Klauzuli kosztów dodatkowych", koszty zabezpieczenia ubezpieczonego mienia przed szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody w ubezpieczonym mieniu, obejmujące akcję ratowniczą, wyburzanie, odgruzowywanie, uprzątnięcie pozostałości po szkodzie i zabezpieczenie mienia przed szkodą w razie jego bezpośredniego zagrożenia skutkami powstałego zdarzenia, a także szkody powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia mienia oraz polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu mienia, które zostały spowodowane zdarzeniami objętymi zakresem ubezpieczenia. Dobrowolne świadczenia Zamawiającego na rzecz osób trzecich, które brały udział w akcji ratowniczej podlegają tylko wtedy zwrotowi, jeżeli ubezpieczyciel wyrazi na to zgodę.

2.2.3. Zakres ubezpieczenia obejmuje również ryzyka terroryzmu lub sabotażu, strajków, lokautów, zamieszek lub innych niepokojów społecznych, rozumiane zgodnie z definicjami zawartymi w treści „Klauzuli terroryzmu" oraz „Klauzuli sabotażu, strajków, rozruchów i zamieszek".

2.2.4. Zakres ubezpieczenia obejmuje także ryzyko:

2.2.4.1. katastrofy budowlanej (również samoistnej, tj. powstałej na skutek zdarzeń innych niż objęte ochroną ubezpieczeniową),

2.2.4.2. kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji (wandalizmu), w tym graffiti,

2.2.4.3. kradzieży zwykłej, w tym kradzieży elementów budynków,

2.2.4.4. stłuczenia szyb,

2.2.4.5. odtworzenia dokumentacji, między innymi księgowej, personalnej, projektowej,

2.2.4.6. awarii urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych, technologicznych lub centralnego ogrzewania,

2.2.4.7. zalań, które są wynikiem między innymi wynikiem nieszczelności dachu, rynien, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej, złącz wewnątrz budynku itp.

2.2.5. Ubezpieczeniem objęta jest również przyczepka wraz z telebimem w zakresie wszystkich ryzyk. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje magazynowanie, transport, załadunek, wyładunek oraz użytkowanie obu przedmiotów, niezależnie od miejsca.

2.2.6. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe bezpośrednio wskutek zdarzeń wyłączonych na podstawie postanowień ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczeń, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie nie wyłączone z zakresu ubezpieczenia, wówczas ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia.

2.2.7. Dla gotówki i innych wartości pieniężnych, papierów wartościowych zakres ubezpieczenia obejmuje również szkody:

2.2.7.1. powstałe wskutek kradzieży zwykłej, kradzieży z włamaniem i rabunku w lokalu,

2.2.7.2. powstałe podczas transportu (przenoszenia, przewożenia) w wyniku:

2.2.7.2.1. rabunku,

2.2.7.2.2. kradzieży zwykłej,

2.2.7.2.3. zdarzeń, które uniemożliwiły osobie wykonującej transport ochronę przewożonych, przenoszonych wartości, wskutek:

2.2.7.2.3.1. nagłej śmierci lub choroby, uszkodzenia ciała spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem powodującym uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć,

2.2.7.2.3.2. zniszczenia lub uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu wskutek wypadku, kolizji drogowej, pożaru, uderzenia pioruna lub wybuchu.

Ubezpieczenie obejmuje wskazane kategorie mienia we wszystkich lokalizacjach, w których znajduje się mienie Zamawiającego lub prowadzona jest przez niego działalność, w drodze z kasy i do kasy.

2.2.8. Wystarczającym warunkiem odpowiedzialności ubezpieczyciela za kradzież zwykłą oraz graffiti jest przedstawienie potwierdzenia z Policji o zgłoszeniu szkody.

2.2.9. Odnośnie sprzętu elektronicznego (w tym smartfonów, tabletów, telebimu itp.), a także systemów operacyjnych, oprogramowania, danych i nośników danych, ubezpieczyciel ponosi również odpowiedzialność za:

2.2.9.1. utratę bądź ubytek wartości ubezpieczonego sprzętu, które nastąpiły z powodu jego zniszczenia lub uszkodzenia wskutek nieprzewidzianej i niezależnej od Zamawiającego przyczyny, w wyniku zdarzenia uniemożliwiającego dalsze spełnianie zamierzonych funkcji,

2.2.9.2. kradzież z włamaniem lub rabunek sprzętu z pojazdu, również w sytuacji kradzieży pojazdu wraz ze sprzętem,

2.2.9.3. działania człowieka polegające na niewłaściwej obsłudze sprzętu, tj. nieostrożności, zaniedbaniu, niewłaściwym użytkowaniu, braku kwalifikacji, błędzie operatora, itp., w tym

świadomym i celowym zniszczeniu przez osoby trzecie, pracowników i współpracowników Zamawiającego (dewastacja, sabotaż),

2.2.9.4. wady produkcyjne i przyczyny technologiczne, tj. błędy konstrukcyjne, wadliwość materiału,

2.2.9.5. szkody w sprzęcie stacjonarnym, powstałe podczas przemieszczania w obrębie jednej lokalizacji oraz transportu pomiędzy lokalizacjami Zamawiającego,

2.2.9.6. szkody w sprzęcie tymczasowo zmagazynowanym, który został zakupiony i nie zamontowany jeszcze na stanowiskach pracy oraz w sprzęcie okresowo wyłączonym z użytkowania,

2.2.9.7. koszty ponownego uruchomienia i wdrożenia systemów operacyjnych, informatycznych, sterujących, itp. niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania sprzętu elektronicznego.

2.2.10. Dla szyb ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe również w wyniku stłuczenia (rozbicia) oraz dewastacji, w tym porysowania.

2.2.11. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną drobne prace budowlano-montażowe zgodnie z treścią „Klauzuli akceptacji prac remontowych, budowlanych".

2.2.12. Gotówka, wartości pieniężne i papiery wartościowe w lokalu i w transporcie ubezpieczone będą przy zachowaniu wymagań techniczno-organizacyjnych w zakresie przechowywania i transportowania wartości pieniężnych wynikających z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz.U. nr 166, poz. 1128 ze zmianami).

2.2.13. Postanowienia ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczenia ograniczające lub wyłączające odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu złego stanu dachu, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej będzie miało zastosowanie wyłącznie, jeżeli Zamawiający o tym stanie wiedział i nie podjął jakichkolwiek działań zabezpieczających.

2.2.14. Postanowienia ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczenia zmieniające zasady wypłaty odszkodowania w przypadku, gdy naprawa uszkodzonego przedmiotu albo jego wymiana nie jest możliwa, nie będą miały zastosowania.

2.2.15. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w mieniu wyłączonym z eksploatacji (między innymi w budynkach), postanowienia takie będą miały zastosowanie z zastrzeżeniem, że przez wyłączenie z eksploatacji rozumie się wyłącznie zaprzestanie jakiejkolwiek aktywności Zamawiającego w odniesieniu do tego mienia w związku z przeznaczeniem go do kasacji, utylizacji lub rozbiórki.

2.2.16. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w mieniu powstałe w trakcie przerwy w prowadzeniu działalności w określonej lokalizacji, postanowienia takie nie będą miały zastosowania.

2.2.17. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe w trakcie prac związanych z przygotowaniem miejsca szkody do prac związanych z jego odtworzeniem, np. rozbiórka elementu, częściowe wyburzanie, montaż, demontaż to postanowienia takie nie będą stosowane pod warunkiem, że nie wynikają one z winy umyślnej lub zaniedbania. Szkody powstałe wskutek przygotowywania miejsca szkody do odtworzenia objęte są zakresem ubezpieczenia.

2.2.18. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe na skutek braku lub zakłóceń dostawy mediów wszelkiego rodzaju, w tym między innymi wody, gazu, energii zarówno elektrycznej, jak i cieplnej to postanowienia takie nie będą stosowane. Szkody powstałe wskutek braku lub zakłóceń dostawy mediów wszelkiego rodzaju objęte są zakresem ubezpieczenia.

2.2.19. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w mieniu, które z jakichkolwiek przyczyn zostało przeniesione przez Zamawiającego do nowej (innej) lokalizacji bez poinformowania o tym ubezpieczyciela, to postanowienia takie nie będą miały zastosowania.

2.2.20. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe wskutek zalania mienia przechowywanego lub składowanego bezpośrednio na podłodze lub na podstawach o niewystarczającej według tych warunków wysokości, to postanowienia takie będą miały zastosowanie jedynie do mienia przechowywanego lub składowanego niżej niż **10 cm** nad poziomem podłogi w pomieszczeniach położonych poniżej poziomu gruntu, chyba że zalanie mienia nastąpiło z góry.

2.2.21. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody polegające na skażeniu lub zanieczyszczeniu środowiska (gleby, powietrza, wody), w tym również odpadami przemysłowymi, to postanowienia takie nie mają zastosowania w odniesieniu do elementów środowiska znajdujących się na terenie należącym do Zamawiającego.

2.2.22. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w naziemnych lub podziemnych liniach przesyłowych, rozdzielczych i innych tego typu urządzeniach stanowiących ich integralną część, to postanowienia takie nie mają zastosowania odnośnie linii i urządzeń wykorzystywanych w działalności Zamawiającego.

2.2.23. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela z uwagi na wcześniejsze wystąpienie powodzi w miejscu ubezpieczenia, nie znajdują one zastosowania.

2.2.24. W przypadku szkód objętych zakresem ubezpieczenia, w następstwie których odpowiednie władze lub służby wydają decyzję ograniczającą lub całkowicie uniemożliwiającą dostęp do mienia, lokalizacji, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikającą z takiej decyzji i nie będzie podnosił z tego tytułu zarzutów zmierzających do ograniczenia bądź wyłączenia swojej odpowiedzialności, jeżeli szkoda wynika z działań osób trzecich.

2.2.25. Zamawiający nie jest zobowiązany do sporządzenia i przekazania ubezpieczycielowi wykazu sprzętu elektronicznego, który będzie aktualizowany według stanu na dzień **1 marca** każdego okresu rozliczeniowego, do **15 kwietnia** danego okresu rozliczeniowego.

2.2.26. Zamawiający nie dopuszcza stosowania odrębnych ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczenia sprzętu elektronicznego.

2.3. Miejsce ubezpieczenia

2.3.1. Udzielana ochrona dotyczy wszystkich miejsc na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których znajduje się mienie ubezpieczonego, bez potrzeby odrębnego zgłaszania zmian.

2.4. Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności

2.4.1. Sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, rodzaj wartości mienia i system ubezpieczenia:

Lp.	Przedmiot ubezpieczenia	Wartość	System	Suma ubezpieczenia, limit odpowiedzialności
2.4.1	Budynki			
2.4.1.1	- własne MPGN – 261 pozycji zgodnie z **Dodatkiem nr 1** do niniejszego Załącznika	WO	SS	130 276 624,44 zł
2.4.1.2	- administrowane, zarządzane przez MPGN – 119 pozycji zgodnie z **Dodatkiem nr 2** do niniejszego załącznika	WO	SS	50 440 260,00 zł
2.4.2	Budowle[3]	KZ	PR	1 200 000,00 zł
2.4.3	Maszyny, aparaty, urządzenia, pozostałe środki trwałe			
2.4.3.1	- grupa 4 – zgodnie z **Dodatkiem nr 3** do niniejszego załącznika	KZ	SS	49 041,00 zł
2.4.3.2	- grupa 6 – zgodnie z **Dodatkiem nr 3** do niniejszego załącznika	KZ	SS	142 577,21 zł

[3] W ramach budowli ubezpieczone są w szczególności: oświetlenia dróg oraz terenu, ogrodzenia, place zabaw, siłownie zewnętrzne kolumbaria.

2.4.3.3	- grupa 7 – zgodnie z **Dodatkiem nr 3** do niniejszego załącznika	KZ	SS	9 500,00 zł
2.4.3.4	- grupa 8	KZ	SS	911 986,14 zł
2.4.3.5	- zakupy zrealizowane	KZ	SS	64 879,32 zł
2.4.4	Sprzęt elektroniczny - zgodnie z **Dodatkiem nr 4** do niniejszego załącznika			
2.4.4.1	- stacjonarny	WO	SS	805 037,82 zł
2.4.4.2	- przenośny, w tym telebim z przyczepką	WO	SS	354 806,37 zł
2.4.4.3	- telefony komórkowe (smartfony), które w ewidencji środków trwałych widnieją w wartości promocyjnej	WO	PR	5 000,00 zł
2.4.4.4	- oprogramowanie, dane, nośniki danych, koszty instalacji i wdrażania, odtworzenia danych[4]	WO	PR	100 000,00 zł
2.4.5	Materiały w magazynie	WO	PR	20 000,00 zł
2.4.6	Dokumentacja	WO	PR	10 000,00 zł
2.4.7	Inwestycje w obcych środkach trwałych	WO	PR	10 000,00 zł
2.4.8	Mienie osób trzecich (inne niż budynki)	WO	PR	10 000,00 zł
2.4.9	Mienie pracownicze	WO	PR	50 000,00 zł
2.4.10	Szyby od stłuczenia	WO	PR	30 000,00 zł
2.4.11	Gotówka, inne wartości pieniężne, papiery wartościowe	WN	PR	20 000,00 zł

KZ – początkowa wartość księgowa brutto, która została zaktualizowana przez Zamawiającego,
WO – wartość odtworzeniowa, WN – wartość nominalna
SS – sumy stałe, PR – pierwsze ryzyko
Sprzęt elektroniczny do 7 lat ubezpieczony w pełnej wartości odtworzeniowej.
Powyższe informacje są danymi orientacyjnymi i zostaną zaktualizowane w terminie wyznaczonym do aktualizacji danych.

2.4.2. Zastrzega się, że w odniesieniu do poniższego zakresu ubezpieczenia będą miały zastosowanie dodatkowe limity odpowiedzialności:

Ryzyko		**Limit na jedno i wszystkie zdarzenia**
2.4.2.1	ryzyko kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji, gdzie ubezpieczone są wszystkie kategorie mienia (z wyjątkiem gotówki, papierów wartościowych, innych wartości pieniężnych)	200 000 zł
2.4.2.2	ryzyko rabunku i kradzieży z włamaniem z lokalu, gdzie ubezpieczone są gotówka, wartości pieniężne, papiery wartościowe	20 000 zł
2.4.2.3	ryzyko rabunku w transporcie i szkód powstałych na skutek zdarzeń, które uniemożliwiły osobie wykonującej transport ochronę przewożonych, przenoszonych wartości w transporcie, gdzie ubezpieczone są gotówka, papiery wartościowe, inne wartości pieniężne	20 000 zł
2.4.2.4	ryzyko kradzieży zwykłej, graffiti	20 000 zł
2.4.2.5	katastrofa budowlana	5 000 000 zł
2.4.2.6	osunięcie się ziemi wskutek działalności ludzkiej	4 000 000 zł
2.4.2.7	szkody polegające na skażeniu i zanieczyszczeniu środowiska (gleby, powietrza, wody) na terenie należącym do Zamawiającego	500 000 zł
2.4.2.8	szkody w naziemnych lub podziemnych liniach przesyłowych rozdzielczych i innych tego typu urządzeniach, stanowiących ich integralną część, wykorzystywanych w działalności Zamawiającego i stanowiących jego własność	500 000 zł
2.4.2.9	szkody polegające na zalaniach, które są wynikiem między innymi wynikiem nieszczelności dachu, rynien, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej, złącz wewnątrz budynku itp.	100 000 zł

2.5. Ograniczenia wypłaty odszkodowania

2.5.1. Franszyza integralna - zniesiona
2.5.2. Franszyza redukcyjna - zniesiona.
2.5.3. Udział własny - zniesiony.

[4] Limit wspólny dla kosztów proporcjonalnych, jak i nieproporcjonalnych.

2.6. Zasady szacowania wielkości odszkodowania, likwidacji szkód i wypłaty odszkodowania

2.6.1. Dla mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych nie stosuje się konsumpcji sumy ubezpieczenia o kwoty wypłaconych odszkodowań.

2.6.2. Odszkodowania wypłacane będą wraz z podatkiem od towarów i usług VAT, jeżeli Zamawiający uwzględnił jego wartość w zgłaszanej do ubezpieczenia sumie oraz nie ma prawa bądź możliwości jego odliczenia.

2.6.3. Odszkodowania wypłacane będą z uwzględnieniem „Klauzuli dodatkowej sumy ubezpieczenia".

2.6.4. Odszkodowania wypłacane będą z zachowaniem postanowień „Klauzuli odstąpienia od odtworzenia mienia":

2.6.4.1. **dla środków trwałych:**

2.6.4.1.1. **przy szkodach częściowych** - w wysokości poniesionych, rzeczywistych i udokumentowanych kosztów usunięcia szkody, powiększonych o udokumentowane koszty akcji ratowniczej, i koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie oraz koszty transportu, demontażu i montażu, jak również ceł, podatków i innych opłat urzędowych (o ile mają zastosowanie), z zastrzeżeniem, że sposób naprawy uszkodzonego lub zniszczonego mienia nie wymaga akceptacji ubezpieczyciela,

2.6.4.1.2. **przy szkodach całkowitych** - w wysokości kosztów zakupu lub odbudowy zniszczonego przedmiotu ubezpieczenia przy uwzględnieniu wymiarów, konstrukcji, materiałów i technologii sprzed zaistnienia szkody, przy zachowaniu takich samych lub zbliżonych parametrów eksploatacyjnych, powiększonych o udokumentowane koszty akcji ratowniczej i koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie oraz koszty transportu, demontażu i montażu, jak również ceł, podatków i innych opłat urzędowych (o ile mają zastosowanie); z odszkodowania zostanie potrącona wartość pozostałości, które znajdują się w stanie uniemożliwiającym dalsze użycie, o ile jest to ekonomicznie uzasadnione i stosowane w stosunkach danego rodzaju;

za szkodę całkowitą uznaje się niemożliwe do naprawienia uszkodzenie składnika majątku lub gdy koszt naprawy jest równy lub przekracza podaną sumę ubezpieczenia; decyzję o sposobie likwidacji szkody oraz uznaniu danego uszkodzenia za szkodę całkowitą podejmuje zawsze Zamawiający, przy czym może on podjąć decyzję o uznaniu danego roszczenia za szkodę częściową, pomimo tego, że zgodnie z Umową jest to szkoda całkowita, jeżeli przemawiają za tym względy gospodarcze lub społeczne,

2.6.4.2. **dla materiałów w magazynie** oraz środków trwałych niskocennych i wyposażenia - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, powiększonych o koszty transportu, ceł i innych tego rodzaju opłat,

2.6.4.3. **dla sprzętu elektronicznego:**

2.6.4.3.1. **przy szkodach częściowych** - według kosztów przywrócenia uszkodzonego sprzętu do poprzedniego stanu zdatności do użytku uwzględniających koszty zakupu materiałów i koszty robocizny konieczne do naprawienia uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu, i montażu ponownego, kosztów pakowania, jak również ceł, podatków i innych opłat urzędowych (o ile mają zastosowanie),

2.6.4.3.2. **przy szkodach całkowitych** - według kosztów zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu lub sprzętu o najbardziej zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu, i montażu ponownego, kosztów pakowania, jak również ceł, podatków i innych opłat urzędowych (o ile mają zastosowanie),

za szkodę całkowitą uznaje się niemożliwe do naprawienia uszkodzenie sprzętu lub gdy koszt naprawy sprzętu jest równy lub przekracza podaną sumę

ubezpieczenia; decyzję o sposobie likwidacji szkody oraz uznaniu danego uszkodzenia za szkodę całkowitą podejmuje zawsze Zamawiający, przy czym może on podjąć decyzję o uznaniu danego roszczenia za szkodę częściową, pomimo tego, że zgodnie z Umową jest to szkoda całkowita, jeżeli przemawiają za tym względy gospodarcze lub społeczne,

2.6.4.4. **dla telefonów komórkowych (smartfonów) widniejących w wartości promocyjnej** - według kosztu zakupu nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, do określonego w umowie limitu,

2.6.4.5. **dla oprogramowania lub systemów operacyjnych** - według kosztów zakupu lub odtworzenia, z uwzględnieniem kosztów zainstalowania oprogramowania lub systemów operacyjnych,

2.6.4.6. **dla danych** - według kosztów ręcznego wprowadzenia danych, w przypadku braku kopii zapasowych elektronicznych, z włączeniem kosztów ponownego zdobycia (utworzenia) danych,

2.6.4.7. **dla nośników danych** - według kosztu zakupu nowego nośnika tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach,

2.6.4.8. **dla mienia pracowniczego oraz mienia osób trzecich** - według wartości odpowiadającej kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach,

2.6.4.9. **dla inwestycji w obcych środkach trwałych** - według wartości kosztu zakupu, naprawy lub wytworzenia lub odtworzenia przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach,

2.6.4.10. **dla gotówki, wartości pieniężnych, papierów wartościowych** - według wartości nominalnej,

2.6.4.11. **dla dokumentacji** - według wartości odpowiadającej kosztom odtworzenia zniszczonej dokumentacji (prac wewnętrznych, kosztów uzyskania duplikatów dokumentacji itp.),

2.6.4.12. **dla szyb** - według wartości odpowiadającej kosztom zakupu lub wytworzenia przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem transportu, demontażu, montażu oraz naniesienia elementów reklamowych, które występowały wcześniej a także kosztów ustawienia rusztowań,

2.6.4.13. **dla szkód wodno-kanalizacyjnych** w przypadku pęknięcia instalacji - według kosztów naprawy lub wymiany rur bez względu na długość uszkodzonego odcinka instalacji.

2.6.5. Jeżeli umowa lub ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia przewidują alternatywne sposoby określenia podstawy ustalenia wysokości odszkodowania, np. według kosztu zakupu lub wytworzenia, za wartość szkody przyjmuje się wartość wyższą, jednakże z uwzględnieniem szkody faktycznie poniesionej przez ubezpieczonego.

2.6.6. Jeżeli ze względu na zmianę technologii, norm, standardów, itp., nie jest możliwa lub ekonomicznie uzasadniona odbudowa (naprawa) uszkodzonego mienia do stanu identycznego ze stanem sprzed szkody albo, gdy nie jest możliwy lub ekonomicznie uzasadniony zakup lub wytworzenie takiego mienia, wartość odszkodowania ustalona zostanie w oparciu o zbliżone pod względem parametrów technicznych, obecnie wytwarzane i stosowane elementy użyte do odbudowy (naprawy) mienia lub zbliżone pod względem parametrów technicznych maszyny, urządzenia lub wyposażenie oraz uwzględni zmiany wynikające z obowiązujących norm.

2.6.7. Dla mienia podlegającego ochronie konserwatora zabytków, odszkodowanie wypłacane będzie z uwzględnieniem stanu, standardu i w technologii sprzed wystąpienia szkody, bez pokrycia wartości zabytkowej.

2.6.8. Przy ustalaniu wysokości szkody ubezpieczyciel uwzględni również koszty związane z koniecznością dostosowania danego składnika mienia do wymogów wynikających z przepisów stosowanego prawa oraz zmiany tych przepisów w zakresie, w jakim dotyczą one mienia zgłoszonego do ubezpieczenia, przy czym odnosi się to jedynie do kosztów, których Zamawiający nie byłby zobowiązany ponieść, gdyby szkoda nie wystąpiła w okresie ubezpieczenia.

2.6.9. Podstawą szacowania kwoty odszkodowania będą ceny z dnia poniesienia kosztu usuwania szkody przez Zamawiającego. W przypadku poniesienia kosztów usuwania szkody w walucie obcej, wysokość odszkodowania będzie przeliczana na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia poniesienia tych kosztów.

2.6.10. W granicach odpowiedzialności ubezpieczyciela i z zachowaniem pozostałych postanowień umowy, odszkodowania będą wypłacane w pełnej wysokości kosztów usunięcia szkody, w tym także między innymi kosztów czyszczenia, osuszania, malowania, bez jakichkolwiek potrąceń ze względu na wiek, stopień umorzenia (amortyzacji), czy też technicznego, faktycznego zużycia.

2.6.11. W przypadku, gdy Zamawiający dokonuje likwidacji szkody za pomocą firmy zewnętrznej wyłonionej w postępowaniu publicznym, ubezpieczyciel uzna wybraną w tym trybie firmę zewnętrzną oraz jej warunki finansowe (stawki). W pozostałych przypadkach ubezpieczyciel może przedstawione koszty zweryfikować do średnich cen osiąganych na rynku.

2.6.12. W przypadku wykorzystania do likwidacji szkody przez Zamawiającego posiadanych części w magazynach, ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie za wykorzystanie takich części w wysokości odpowiadającej wartości ewidencyjnej wykorzystanych części.

2.6.13. W przypadku szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem, rabunku i wandalizmu (dewastacji), ubezpieczyciel zwróci koszty naprawy uszkodzeń dachów, stropów, ścian, podłóg, drzwi, zamków, okien, żaluzji, krat zabezpieczających, a także koszty wymiany zamków w drzwiach po utracie kluczy oraz koszty związane z utratą kluczy do lokalu przeznaczonych do zabezpieczenia mienia.

2.6.14. Ubezpieczyciel przedstawi każdorazowo Zamawiającemu w decyzji kończącej postępowanie likwidacyjne, argumentację uzasadniającą przyjęte przez ubezpieczyciela stanowisko oraz dołączy dokumentację na poparcie tego stanowiska. W przypadku wypłaty odszkodowania zostanie załączona również kalkulacja wyliczenia odszkodowania. Odpisy i kserokopie dokumentów ubezpieczyciela dla Zamawiającego przygotowywane są na koszt ubezpieczyciela.

2.6.15. Likwidacja szkód spowodowanych przez osoby trzecie, w których Zamawiający jest poszkodowanym, może nastąpić z umowy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk. Decyzja o sposobie likwidacji takich szkód należy do Zamawiającego. Zamawiający w miarę możliwości będzie dążył do uzyskania danych sprawcy szkody niezbędnych do zastosowania regresu przez ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel jest zobowiązany dążyć do ustalenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy oraz danych jego ubezpieczyciela. Po skutecznym wyegzekwowaniu roszczeń regresowych, bądź też w sytuacji, gdy ubezpieczyciel nie wszczął albo odstąpił od dochodzenia roszczenia regresowego od sprawcy, wypłacone odszkodowanie nie będzie obciążać szkodowości Zamawiającego.

2.6.16. W przypadku wystąpienia szkody ubezpieczyciel rezygnuje z prawa do wypowiedzenia umowy.

2.7. Ubezpieczenie mienia nabywanego w trakcie okresu ubezpieczenia i aktualizacja sum ubezpieczenia

2.7.1. W I okresie rozliczeniowym:

2.7.1.1. Polisa ubezpieczeniowa uwzględniająca sumy ubezpieczenia podane w SIWZ oraz wysokość składki na I okres rozliczeniowy, zostanie wystawiona po zawarciu Umowy, nie później niż przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia.

2.7.1.2. Wartość mienia (sumy ubezpieczenia), ubezpieczonego w systemie sum stałych, zawarta w SIWZ, zostanie zaktualizowana przez Zamawiającego w terminie do **1 kwietnia 2017 r.**, poprzez podanie wartości aktualnych na dzień **1 marca 2017 r.**

2.7.1.3. Ubezpieczyciel obejmie automatyczną ochroną wzrost wartości mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, tj. różnicę pomiędzy wysokością sum ubezpieczenia podaną w SIWZ, a wartością mienia ustaloną ostatecznie przez Zamawiającego.

2.7.1.4. W przypadku, gdy w wyniku aktualizacji dokonanej zgodnie z zasadami opisanymi powyżej nastąpi wzrost lub spadek sum ubezpieczenia mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, ubezpieczyciel dokona odpowiedniej korekty składki należnej za I okres rozliczeniowy.

2.7.1.5. Aktualne sumy ubezpieczenia oraz wysokość składki zostaną potwierdzone stosownym aneksem do polisy wystawionym do końca **15 kwietnia 2017 r.** Zapłata naliczonej składki nastąpi w terminie płatności kolejnej raty.

2.7.2. W kolejnych okresach rozliczeniowych:

2.7.2.1. Ubezpieczyciel obejmie automatyczną ochroną wzrost wartości mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, tj. różnicę pomiędzy wysokością sumy ubezpieczenia zawartą w treści polisy na dany okres rozliczeniowy (wystawionej **14** (czternaście) dni przed rozpoczęciem okresu rozliczeniowego), a wartością tego mienia zaktualizowaną przez Zamawiającego na dzień **1 marca** danego okresu rozliczeniowego, w terminie do **1 kwietnia** roku następnego.

2.7.2.2. W przypadku, gdy w wyniku aktualizacji dokonanej zgodnie z zasadami opisanymi powyżej nastąpi wzrost lub spadek sum ubezpieczenia mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, ubezpieczyciel dokona odpowiedniej korekty składki za dany okres rozliczeniowy.

2.7.2.3. Aktualne sumy ubezpieczenia oraz wysokość składki zostaną potwierdzone stosownym aneksem do polisy. Składka zostanie podzielona na **4** (cztery) raty i płatna w terminach określonych w Umowie.

2.7.3. W każdym okresie rozliczeniowym:

2.7.3.1. Ubezpieczyciel obejmie automatyczną ochroną ubezpieczeniową zakupy mienia (nowo nabyte środki trwałe lub wzrost wartości środków trwałych wskutek modernizacji, inwestycji itp.). Odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się z dniem przyjęcia środka do ewidencji środków trwałych, z dniem protokolarnego odbioru, bądź też z dniem przejścia na Zamawiającego ryzyka utraty (zniszczenia, uszkodzenia) w zależności, która z powyższych sytuacji zajdzie wcześniej.

2.7.3.2. Wystawienie stosownego aneksu do polisy oraz naliczenie składki z tytułu mienia przyjętego do ubezpieczenia w trakcie danego okresu rozliczeniowego, nastąpi po upływie tego okresu, do **15 kwietnia** roku następnego, po uprzednim dokonaniu zgłoszenia przez Zamawiającego w terminie do **1 kwietnia** roku następnego. Zapłata naliczonej składki nastąpi w terminie płatności kolejnej raty.

2.7.3.3. Niezależnie od terminu zmiany wartości ubezpieczanego mienia, jako podstawę obliczenia składki należnej z tytułu doubezpieczenia lub należnego zwrotu składki przyjmuje się połowę stawki rocznej stosowanej przy ubezpieczeniu mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych.

2.7.3.4. W przypadku, gdy wartość ubezpieczanego mienia w danym okresie rozliczeniowym ulegnie zmniejszeniu, np. wskutek zbycia, likwidacji bądź obniżenia wartości środka trwałego z jakichkolwiek przyczyn, ubezpieczyciel dokona rozliczenia składki odpowiednio na zasadach określonych dla rozliczenia wzrostu wartości środków trwałych.

2.8. Postanowienia dodatkowe

2.8.1. Dodatkowo do ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk zastosowanie będą miały następujące klauzule szczególne w brzmieniu określonym w niniejszym dokumencie:

Klauzule obligatoryjne		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
2.8.1.1	reprezentantów	-
2.8.1.2	szkód elektrycznych oraz mechanicznych	przyczyny zewnętrzne - do pełnej su przyczyny wewnętrzne - 200 000 zł
2.8.1.3	akceptacji prac remontowych, budowlanych	1 000 000 zł
2.8.1.4	składek i rat	-
2.8.1.5	warunków i taryf	-
2.8.1.6	połączenia, podzielenia	-
2.8.1.7	terminu wykonania zobowiązania	-
2.8.1.8	wewnętrznych przepisów eksploatacyjnych	-
2.8.1.9	zabezpieczeń	-
2.8.1.10	ustalenia okoliczności szkody	-

2.8.1.11	zasady proporcji	-
2.8.1.12	Leeway	-
2.8.1.13	odstąpienia od odtworzenia mienia	-
2.8.1.14	kosztów dodatkowych	według treści klauzuli
2.8.1.15	pokrycia zwiększonych kosztów działalności	1 000 000 zł
2.8.1.16	72 godzin	-
2.8.1.17	pierwszeństwa	-
2.8.1.18	przewłaszczenia mienia	-
2.8.1.19	terroryzmu	2 000 000 zł
2.8.1.20	sabotażu, strajków, rozruchów i zamieszek	2 000 000 zł
2.8.1.21	dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 1)	2 000 000 zł
2.8.1.22	odstąpienia od odtworzenia mienia	-
2.8.1.23	odtworzenia mienia w nowej lokalizacji	-
2.8.1.24	kwoty bezspornej i terminu wypłaty odszkodowania	1 000 000 zł
2.8.1.25	pokrycia innych zdarzeń (nr 1)	20 000 zł
2.8.1.26	uproszczonej likwidacji szkód	5 000 zł

Klauzule fakultatywne		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
2.8.1.27	funduszu prewencyjnego	-
2.8.1.28	dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 2)	4 000 000 zł
2.8.1.29	pokrycia innych zdarzeń (nr 2)	30 000 zł

W przypadku akceptacji klauzul fakultatywnych:
2.8.1.28 dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 2) – klauzula 2.8.1.21 dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 1) nie ma zastosowania,
2.8.1.29 pokrycia innych zdarzeń (nr 2) – klauzula 2.8.1.25 pokrycia innych zdarzeń (nr 1) nie ma zastosowania.

3. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

3.1 Definicje

Do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności lub posiadania mienia będą miały zastosowanie poniższe definicje:

3.1.1. szkoda - szkoda osobowa, szkoda rzeczowa lub czysta strata finansowa, bez względu na źródło odpowiedzialności (czyn niedozwolony, niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania),

3.1.2. szkoda osobowa - szkody (straty i utracone korzyści) powstałe wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a także szkody, których obowiązek naprawienia wynika z przepisów art. 445 lub 448 kodeksu cywilnego,

3.1.3. szkodą rzeczowa - straty powstałe wskutek zniszczenia, uszkodzenia lub utraty rzeczy, obejmujące wartość rzeczy, a także utracone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono,

3.1.4. wypadek ubezpieczeniowy - zdarzenie polegające na powstaniu w okresie ubezpieczenia szkody rzeczowej, osobowej lub czystej straty finansowej. Przyjmuje się że:

3.1.4.1. w razie wątpliwości za datę powstania wypadku ubezpieczeniowego uznaje się dzień, w którym stwierdzono zaistnienie uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy,

3.1.4.2. za datę powstania wypadku ubezpieczeniowego powodującego szkodę osobową przyjmuje się dzień, w którym po raz pierwszy zostało stwierdzone badaniem lekarskim uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, jeżeli ustalenie daty powstania wypadku zgodnie z pkt. 3.1.4.2 rodzi wątpliwości,

3.1.4.3. za datę wypadku ubezpieczeniowego powodującego szkodę seryjną uznaję się chwilę, w której miał miejsce pierwszy z wypadków ubezpieczeniowych wynikłych z tej samej przyczyny, w tym pierwszy z wypadków ubezpieczeniowych spowodowanych przez produkty posiadające taką samą wadę,

3.1.5 czysta strata finansowa - rzeczywiste straty oraz utracone korzyści poniesione przez osobę trzecią, nie będące szkodą rzeczową lub osobową,

3.2 Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

3.2.1 Do obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej:

3.2.1.1 zarządcy nieruchomości - na podstawie art. 186, ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r., nr 102, poz. 651 ze zmianami) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 października 2010 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zarządcy nieruchomości (Dz.U. z 2010 r., poz. 1359),

3.2.1.2 pośrednika w obrocie nieruchomościami - na podstawie art. 181, ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r., nr 102, poz. 651 ze zmianami) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pośrednika w obrocie nieruchomościami (Dz.U. z 2013 r., poz. 1626)

będą miały zastosowanie powyższe definicje oraz postanowienia ogólne z pkt 1, o ile nie stoi to w sprzeczności z aktami prawnymi regulującymi te ubezpieczenia.

3.2.2 Sumy gwarancyjne do obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej:

3.2.2.1 zarządcy nieruchomości - suma gwarancyjna ubezpieczenia OC, w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz wszystkich zdarzeń, których skutki są objęte umową ubezpieczenia: **50 000 euro** (pięćdziesiąt tysięcy euro),

3.2.2.2 pośrednika w obrocie nieruchomościami - suma gwarancyjna ubezpieczenia OC, w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz do wszystkich zdarzeń w okresie ubezpieczenia nie dłuższym niż 12 miesięcy, których skutki są objęte umową ubezpieczenia: **25 000 euro** (dwadzieścia pięć tysięcy euro),

3.2.3 Okresy ubezpieczenia obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej rozpoczną się odpowiednio:

3.2.3.1 zarządcy nieruchomości - od **1 marca 2017 r.**,

3.2.3.2 pośrednika w obrocie nieruchomościami - od **26 października 2017 r.**

3.3 Dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania mienia lub prowadzonej działalności

3.3.1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia

3.3.1.1 Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Zamawiającego z tytułu całej prowadzonej działalności lub posiadanego, użytkowanego, zarządzanego oraz administrowanego mienia (odpowiedzialność deliktowa). Przedmiotem ubezpieczenia jest także odpowiedzialność cywilna Zamawiającego za szkody wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa).

3.3.1.2 Zakres ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność za szkody:

3.3.1.2.1 majątkowe (osobowe i rzeczowe), zarówno w postaci strat (damnum emergens), jak i utraconych korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans),

3.3.1.2.2 niemajątkowe szkody na osobie (krzywdę), obowiązek naprawienia których wynika z art. 445 lub 448 kodeksu cywilnego,

3.3.1.2.3 wyrządzone przez ruch przedsiębiorstwa lub jego części (zakładu itp.) - zgodnie z art. 435 kodeksu cywilnego,

3.3.1.2.4 związane z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania, o których mowa w art. 471 i następnych kodeksu cywilnego.

3.3.1.2.5 czyste straty finansowe (szkody nie wynikające ze szkód rzeczowych lub osobowych), do których naprawienia poszkodowanemu (osobie trzeciej) Zamawiający jest zobowiązany w myśl przepisów prawa.

3.3.1.3 Zakres ubezpieczenia obejmuje w szczególności szkody:

3.3.1.3.1 wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa,

3.3.1.3.2 będące następstwem wypadków, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia, powstałe w związku z działaniami lub zaniechaniami, w tym realizacją usług, w okresie ubezpieczenia albo przed początkiem okresu ubezpieczenia, bez względu na czas zgłoszenia roszczeń przez osoby poszkodowane,

3.3.1.3.3 związane z działalnością biurowo-administracyjną,

3.3.1.3.4 związane z realizacją zadań własnych oraz zadań zleconych,

3.3.1.3.5 powstałe w następstwie awarii, działania oraz eksploatacji urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania oraz instalacji przeciwpożarowych, w tym zalań, które są wynikiem między innymi nieszczelności dachu, rynien, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej, złącz wewnątrz budynku itp. oraz szkód w instalacjach podziemnych,

3.3.1.3.6 powstałe w następstwie wybuchu, przepięć, przeniesienia ognia,

3.3.1.3.7 wyrządzone osobom trzecim w związku z posiadaniem, użytkowaniem, zarządzaniem oraz administrowaniem mienia przez Zamawiającego na podstawie tytułu własności lub innego tytułu prawnego, np. umów leasingu, dzierżawy lub użyczenia albo innych umów o podobnym charakterze, przez co rozumie się szkody:

3.3.1.3.7.1 w mieniu, z którego Zamawiający korzystał lub oddał do korzystania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, przechowania, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, oraz ich następstwa,

3.3.1.3.7.2 wyrządzone w związku z posiadaniem, użytkowaniem, zarządzaniem, administrowaniem mienia lub prowadzeniem działalności z wykorzystaniem mienia, o którym mowa w punkcie 3.3.1.3.7,

zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:

3.3.1.3.7.3 wynikłych z normalnego zużycia rzeczy,

3.3.1.3.7.4 związanych z uszkodzeniem, zniszczeniem wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, zbiorów archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, futer naturalnych,

3.3.1.3.7.5 związanych z utratą rzeczy niewynikającą z jej uszkodzenia lub zniszczenia,

3.3.1.3.8 powstałe w związku z oraz w wyniku prowadzenia prac remontowych, budowlanych, adaptacyjnych na terenie nieruchomości własnych, posiadanych, użytkowanych, zarządzanych, administrowanych - prowadzonych przez własnych pracowników i w ramach prac powierzonych firmom zewnętrznym oraz ich podwykonawcom,

3.3.1.3.9 wyrządzone poszkodowanym przez podwykonawców Zamawiającego, tj. osoby wykonujące określone czynności w ramach działalności gospodarczej, z zachowaniem prawa regresu ubezpieczyciela, powstałe w mieniu przekazanym w celu obróbki, naprawy lub innych podobnych czynności, z tym, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:

3.3.1.3.9.1 związanych z uszkodzeniem lub zniszczeniem rzeczy, z których Zamawiający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

3.3.1.3.9.2 związanych z uszkodzeniem lub zniszczeniem wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, planów, zbiorów archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, futer naturalnych,

3.3.1.3.9.3 związanych z utratą rzeczy nie wynikającą z jej uszkodzenia lub zniszczenia,

3.3.1.3.9.4 wynikłych z normalnego zużycia rzeczy,

3.3.1.3.10 powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez Zamawiającego, z tym, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód w:

3.3.1.3.10.1 rzeczach ruchomych lub nieruchomościach, z których Zamawiający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

3.3.1.3.10.2 rzeczach ruchomych przekazanych lub udostępnionych Zamawiającemu w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych podobnych czynności w ramach usługi świadczonej przez Zamawiającego, spowodowanych przez wypadki ubezpieczeniowe powstałe podczas dokonywania tych czynności,

3.3.1.3.10.3 papierach wartościowych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dziełach sztuki, futrach naturalnych,

3.3.1.3.11 powstałe w środowisku naturalnym lub w związku z zanieczyszczeniem środowiska substancjami szkodliwymi, w tym wskutek stopniowego zanieczyszczenia powietrza, wody, gruntów; terminy przedawnienia zgodne z kodeksem cywilnym. Zakresem ubezpieczenie nie jest objęta odpowiedzialność wynikająca z Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu,

3.3.1.3.12 wyrządzone przez pojazdy nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,

3.3.1.3.13 powstałe w związku z organizowaniem imprez nie mających charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód powstałych w następstwie pokazów sztucznych ogni, fajerwerków, z zastrzeżeniem powierzenia ich wykonania profesjonalnemu wykonawcy, z zachowaniem przez ubezpieczyciela prawa regresu,

3.3.1.3.14 powstałe w pojazdach mechanicznych stanowiących własność osób zatrudnionych przez Zamawiającego lub ich osób bliskich, bez względu na podstawę prawną zatrudnienia,

3.3.1.3.15 powstałe w związku z prowadzeniem działalności hotelowej[5].

3.3.1.4 Zakres ubezpieczenia obejmuje również odpowiedzialność cywilną pracodawcy za następstwa wypadków przy pracy w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r., nr 167, poz. 1322 ze zmianami), wyrządzone pracownikom Zamawiającego.

3.3.1.5 Ponadto, ponad sumę ubezpieczenia ubezpieczyciel ponosi koszty sądowe oraz koszty zastępstwa procesowego (ochrona prawna), a także koszty obrony w postępowaniu karnym, nawet w przypadku braku odpowiedzialności Zamawiającego za szkodę. Ponadto ubezpieczyciel pokryje koszty wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych, należności biegłych i świadków, i inne koszty ustalenia wysokości szkody, i zakresu odpowiedzialności Zamawiającego oraz koszty podróży z tym związane, które nie powstaną bezpośrednio po stronie ubezpieczyciela - do limitu **500 000 zł** (pięćset tysięcy złotych) ponad sumę gwarancyjną.

3.3.1.6 Dodatkowe ograniczenia odpowiedzialności przewidziane w ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia dla zakresów ubezpieczenia opisanych w punktach powyżej, wynikające ze stosowanych przez ubezpieczyciela klauzul, jak i sama treść klauzul, nie mają zastosowania; w szczególności dotyczy to:

3.3.1.6.1 szkód wyrządzonych przez pracowników pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,

3.3.1.6.2 szkód spowodowanych osobom bliskim ubezpieczonego oraz pracownikom,

3.3.1.6.3 szkód wyrządzonych przez osoby wykonujące prace na zlecenie Zamawiającego, w tym osoby, które odbywają kary więzienia, osoby pracujące w związku z wyrokiem sądowym albo osoby odpracowujące inne zobowiązania,

3.3.1.6.4 szkód wyrządzonych spółkom oraz innym podmiotom powiązanym kapitałowo,

[5] Zamawiający jest właścicielem budynku hotelu przy ul. Sportowców. Działalność hotelowa w praktyce jest realizowana przez Klub Sportowy „Stal" Grudziądz. Hotel obsługują osoby zatrudnione przez klub. Hotel nie prowadzi parkingu strzeżonego, żywienie realizowane jest przez klub sportowy.

3.3.1.6.5 szkód wyrządzonych przez jednego ubezpieczającego/ubezpieczonego innemu ubezpieczającemu/ubezpieczonemu, objętych jedną umową ubezpieczenia.

3.3.1.7 W przypadku, gdy szkoda mieści się w więcej niż jednym zakresie ubezpieczenia, dla którego został ustanowiony limit odpowiedzialności, wypłata odszkodowania zmniejsza tylko jeden z limitów ustanowionych dla zakresów ubezpieczenia obejmujących tę szkodę.

3.3.1.8 Jakiekolwiek ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela związane z koniecznością kontynuowania ubezpieczeń na niezmienionych warunkach (data początkowa) nie mają zastosowania.

3.3.1.9 Z dniem wypłaty odszkodowania na ubezpieczyciela przechodzi roszczenie Zamawiającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania. Zamawiający w miarę możliwości będzie dążył do uzyskania danych sprawcy szkody niezbędnych do zastosowania regresu przez ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel jest zobowiązany dążyć do ustalenia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej oraz danych jej ubezpieczyciela. Po skutecznym wyegzekwowaniu roszczeń regresowych, bądź też w sytuacji, gdy ubezpieczyciel nie wszczął albo odstąpił od dochodzenia roszczenia regresowego od sprawcy wypłacone odszkodowanie nie będzie obciążać szkodowości Zamawiającego.

3.3.2 Trigger

Loss occurence

3.3.3 Zakres terytorialny

Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - udzielana ochrona dotyczy wszystkich miejsc na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których ubezpieczony prowadzi działalność, bez potrzeby odrębnego zgłaszania zmian.
W odniesieniu do szkód, które mogą być wyrządzone podczas zagranicznych podróży służbowych zakres terytorialny obejmuje cały świat.

3.3.4 Suma gwarancyjna

3.3.4.1 Dla odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z posiadaniem, użytkowaniem mienia lub prowadzoną działalnością suma gwarancyjna wynosi **1 000 000 zł** (jeden milion złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia.

3.3.4.2 Zastrzega się, że w odniesieniu do poniższego zakresu ubezpieczenia będą miały zastosowanie dodatkowe limity odpowiedzialności:

Ryzyko		Podlimit sumy gwarancyjnej na jeden i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
3.3.4.2.1	OC za szkody powstałe w środowisku naturalnym lub w związku z zanieczyszczeniem środowiska substancjami szkodliwymi	500 000 zł
3.3.4.2.2	OC za czyste straty finansowe, w tym szkody związane z niewykonaniem, bądź nieterminowym wykonaniem umów	100 000 zł
3.3.4.2.3	OC pracodawcy za następstwa wypadków przy pracy	-
3.3.4.2.4	OC za szkody wyrządzone przez pojazdy nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	200 000 zł
3.3.4.2.5	OC za szkody powstałe w związku z organizowaniem imprez nie mających charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	500 000 zł
3.3.4.2.6	OC za szkody powstałe w pojazdach mechanicznych stanowiących własność osób zatrudnionych przez Zamawiającego lub ich osób bliskich, bez względu na podstawę prawną zatrudnienia	500 000 zł
3.3.4.2.7	OC za szkody wyrządzone podczas zagranicznych podróży służbowych z zastrzeżeniem, że dla przedmiotowego zakresu ubezpieczenia zakres terytorialny zostaje rozszerzony na cały świat	-

3.3.5 Ograniczenia wypłaty odszkodowania

3.3.5.1 Dla szkód rzeczowych: franszyza integralna, franszyza redukcyjna, udział własny - zniesione.

3.3.5.2 Dla czystych strat finansowych: udział własny wynosi **10%** (dziesięć procent) należnego odszkodowania.

3.3.5.3 Dla szkód osobowych: franszyza integralna, franszyza redukcyjna, udział własny - zniesione.

3.3.5.4 Dla szkód osobowych objętych odpowiedzialnością cywilną pracodawcy - ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za wysokość świadczenia wypłaconego na podstawie ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2002 r., nr 199, poz. 1673 ze zmianami).

3.3.6 Postanowienia dodatkowe

Do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej będą miały zastosowanie klauzule w brzmieniu określonym w sekcji E niniejszej SIWZ:

Klauzule obligatoryjne		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
3.3.6.1	reprezentantów OC	-
3.3.6.2	składek i rat	-
3.3.6.3	warunków i taryf	-
3.3.6.4	połączenia, podzielenia	-
3.3.6.5	terminu wykonania zobowiązania	-
3.3.6.6	wewnętrznych przepisów eksploatacyjnych	-
3.3.6.7	zabezpieczeń	-
3.3.6.8	ustalenia okoliczności szkody	-
3.3.6.9	kosztów dodatkowych	według treści klauzuli
3.3.6.10	72 godzin	-
3.3.6.11	pokrycia innych zdarzeń (nr 1)	20 000 zł

Klauzule fakultatywne		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
3.3.6.12	funduszu prewencyjnego	-
3.3.6.13	pokrycia innych zdarzeń (nr 2)	30 000 zł

W przypadku akceptacji klauzuli fakultatywnej:
3.3.6.13 pokrycia innych zdarzeń (nr 2) – klauzula 3.3.6.11 pokrycia innych zdarzeń (nr 1) nie ma zastosowania.

SEKCJA D
CZĘŚĆ NR 2 ZAMÓWIENIA

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1.1. Przedmiotem zamówienia **Części nr 2** jest ubezpieczenie wspólnot mieszkaniowych:
   1.1.1. ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk,
   1.1.2. dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania mienia lub prowadzonej działalności.

1.2. W ramach ubezpieczeń wymienionych w pkt 1.1 Ubezpieczającym będzie Zamawiający, a Ubezpieczonymi będą Zamawiający oraz wspólnoty mieszkaniowe.

1.3. Umowa ubezpieczenia zostanie zawarta na okres **36** (trzydziestu sześciu) miesięcy, od **1 marca 2017 r.** do **29 lutego 2020 r.** (**3** (trzy) roczne okresy rozliczeniowe).

1.4. Polisy ubezpieczeniowe będą wystawiane zgodnie z postanowieniami Umowy.

1.5. Ubezpieczający/ubezpieczony zaktualizuje sumy ubezpieczenia oraz wykaz lokalizacji według stanu na dzień **1 marca** każdego okresu rozliczeniowego do **15 kwietnia** danego okresu rozliczeniowego. Aktualizacja sum ubezpieczenia oraz wysokość składki zostaną potwierdzone odpowiednimi aneksami do polis wystawionymi najpóźniej do **końca kwietnia** danego okresu rozliczeniowego.

1.6. Składka za ubezpieczenie płatna będzie na zasadach określonych w Umowie.

1.7. Warunki dotyczące realizacji obowiązków ubezpieczającego/ubezpieczonego i ubezpieczyciela:
   1.7.1. Ubezpieczający/ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić ubezpieczyciela o zdarzeniu, z którego wynikła szkoda, i które może wiązać się z odpowiedzialnością ubezpieczyciela, niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu **7** (siedmiu) dni roboczych od daty powzięcia o nim wiadomości, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do szkód na osobie, jeśli szkoda nie powstała

z chwilą nastąpienia zdarzenia będącego przyczyną szkody, ubezpieczający/ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić ubezpieczyciela o szkodzie w terminie **7** (siedmiu) dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o powstaniu szkody.

1.7.2. Świadczenie ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia ma charakter wyłącznie pieniężny.

1.7.3. Jeżeli w ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia znajdzie się zapis, że w przypadku zdarzenia mogącego skutkować odpowiedzialnością ubezpieczyciela ubezpieczający/ ubezpieczony ma obowiązek pozostawić bez zmian miejsce zdarzenia, szkody do czasu przybycia przedstawiciela ubezpieczyciela, to ubezpieczyciel nie będzie miał prawa powoływać się na to postanowienie, jeżeli nie dokonał oględzin w terminie **2** (dwóch) dni roboczych od daty otrzymania zawiadomienia o tym zdarzeniu; obowiązek i termin oględzin nie dotyczy zdarzeń, szkód, które mają miejsce w ruchu drogowym, gdyż w takim przypadku ubezpieczający/ ubezpieczony nie ma obowiązku pozostawić miejsca zdarzenia, szkody bez zmian do czasu przybycia przedstawiciela ubezpieczyciela i może niezwłocznie przystąpić do usunięcia pozostałości po szkodzie. W każdej sytuacji, w której ubezpieczyciel nie dokonał oględzin, przed przystąpieniem do usunięcia pozostałości po szkodzie, ubezpieczający/ubezpieczony sporządzi odpowiednią dokumentację, w szczególności fotograficzną.

1.7.4. Jeżeli w ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia przewidziane są postanowienia zobowiązujące ubezpieczającego/ubezpieczonego do usunięcia szczególnie niebezpiecznych okoliczności, a także stosowania się do dodatkowych zaleceń ubezpieczyciela w tym zakresie, to nie będą one miały zastosowania. W to miejsce ubezpieczający/ubezpieczony będzie zobowiązany w miarę możliwości do podjęcia działań zmierzających do zminimalizowania niebezpiecznych okoliczności, również wtedy, gdy domagał się tego ubezpieczyciel.

1.7.5. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela:

1.7.5.1. stanowią, że postępowanie rzeczoznawców podjęte w celu wyjaśnienia okoliczności szkody i jej rozmiarów jest obligatoryjne lub też jego wynik jest wiążący dla stron, to postanowienia takie nie mają zastosowania w tym sensie, że nie będzie to przeszkodą do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej; jednocześnie strony podejmą starania w celu polubownego załatwienia ewentualnego sporu (niniejszy zapis nie może być interpretowany jako zapis na sąd polubowny),

1.7.5.2. definiują w jakikolwiek sposób:

1.7.5.2.1. zagrożenia,

1.7.5.2.2. zwiększenia ryzyka,

1.7.5.2.3. sytuacje, w których uważa się, że zagrożenie powstania szkody wzrosło lub

1.7.5.2.4. przesłanki pozwalające określić zagrożenie jako szczególne,

to takich postanowień nie stosuje się. Dotyczy to zwłaszcza uzyskania w takim przypadku przez ubezpieczyciela uprawnienia do jednostronnego wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, odstąpienia od niej, jak również sankcji w postaci natychmiastowego braku ochrony ubezpieczeniowej. W miejsce takich postanowień zastosowanie znajdą odpowiednie przepisy powszechnie obowiązującego prawa, przede wszystkim kodeksu cywilnego dotyczące umowy ubezpieczenia.

1.7.6. Ubezpieczający/ubezpieczony zwolniony jest z obowiązku zabezpieczenia niezmienności stanu faktycznego po zaistnieniu zdarzenia, szkody lub po stwierdzeniu rozszerzenia ich skutków, zakresu, jeżeli:

1.7.6.1. zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie, zmniejszenia szkody lub przeciwdziałania zwiększeniu jej rozmiaru,

1.7.6.2. wymagają tego względy bezpieczeństwa,

1.7.6.3. wynika to z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, innych aktów prawnych, w tym również decyzji administracyjnych lub orzeczeń sądów, zawartych umów, regulaminów wewnętrznych,

1.7.6.4. szkoda nie powstała z chwilą nastąpienia zdarzenia będącego przyczyną szkody (w odniesieniu do szkód osobowych).

1.7.7. Jeżeli w umowie, ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia przewidziana jest sankcja za niewypełnienie obowiązków zawartych w umowie, warunkach ubezpieczenia w postaci ograniczenia lub odmowy wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela, to ma ona zastosowanie tylko wtedy, gdy niedopełnienie obowiązku miało bezpośredni wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody i w zakresie nie większym niż stopień, w jakim niedopełnienie obowiązku wpłynęło na powstanie lub zwiększenie się szkody lub uniemożliwiło oszacowanie rozmiarów szkody. Powyższy zapis odnosi się również do naruszenia obowiązku zgłaszania zwiększenia lub zmiany ryzyka oraz naruszenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa.

1.7.8. Na ubezpieczyciela nie przechodzą roszczenia regresowe, które mogą być skierowane przeciwko:

1.7.8.1. członkom władz Ubezpieczającego i Ubezpieczonych,

1.7.8.2. pracownikom Ubezpieczającego i Ubezpieczonych,

1.7.8.3. członkom wspólnot mieszkaniowych.

1.8. Jeżeli w SIWZ, umowie lub warunkach ubezpieczenia znajdzie się odwołanie do określonych pojęć, to zastosowanie mają poniższe definicje:

1.8.1. <u>członek władz</u> - członek zarządu oraz prokurenci, którzy pełnili tę funkcję w okresie ubezpieczenia,

1.8.2. <u>pracownik</u> - osoba fizyczna zatrudniona w przedsiębiorstwie ubezpieczającego/ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę lub wykonująca określone czynności na podstawie jakiegokolwiek stosunku cywilnoprawnego, nie wykonujące tych czynności w ramach działalności gospodarczej,

1.8.3. <u>pożar, ogień</u> - działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile,

1.8.4. <u>eksplozja, wybuch</u> - gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania zdarzenia za eksplozję, wybuch jest, aby ściany tych naczyń, zbiorników lub podobnych instalacji uległy rozdarciu (przerwaniu ciągłości) w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch, eksplozję uważa się również implozję polegającą na gwałtownym uszkodzeniu naczynia, zbiornika, podobnej instalacji lub aparatu próżniowego pod wpływem różnicy ciśnień pomiędzy ciśnieniem zewnętrznym a wewnętrznym ubezpieczonego przedmiotu,

1.8.5. <u>upadek statku powietrznego</u> - katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego (załogowego lub bezzałogowego), a także upadek części składowych tego pojazdu jak również ładunku, pasażerów lub paliwa na przedmiot ubezpieczenia,

1.8.6. <u>opad atmosferyczny</u> - deszcz, deszcz nawalny, śnieg i grad,

1.8.7. <u>deszcz nawalny</u> - opad deszczu, którego współczynnik wydajności wynosi co najmniej 3, potwierdzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, ubezpieczyciel może stwierdzić fakt wystąpienia deszczu nawalnego na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ubezpieczenia lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie,

1.8.8. <u>śnieg</u> - za szkodę spowodowaną śniegiem uważa się uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia w wyniku:

1.8.8.1. bezpośredniego działania ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia, w tym naporu śniegu lub lodu na konstrukcję dachu,

1.8.8.2. zawalenia się lub przewrócenia pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone,

1.8.8.3. topnienia mas śniegu lub lodu, lub ich ponownego zamarzania,

1.8.9. <u>grad</u> - opad atmosferyczny w postaci cząsteczek lodowych,

1.8.10. powódź - zalanie ubezpieczonego mienia, niezależnie od miejsca położenia, w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących i stojących; ryzyko powodzi obejmuje również szkody powstałe w wyniku długotrwałych, nadmiernych opadów atmosferycznych oraz szkody spowodowane działaniem (w tym podniesieniem się) poziomu wód gruntowych; w zakresie ubezpieczenia mieści się również odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo wodne,

1.8.11. huragan - za huragan uważa się taki wiatr, którego prędkość w porywach, potwierdzona przez IMiGW wyniesie nie mniej niż 13,9 $^{m}/_{s}$; w sytuacji, gdy potwierdzenie prędkości wiatru przez IMiGW będzie niemożliwe, ubezpieczyciel za wystarczające uzna zaświadczenie z lokalnych oddziałów administracji państwowej, PSP, Policji, MW lub administracji samorządowej o wystąpieniu w rejonie powstania szkód innych szkód o charakterze masowym,

1.8.12. lawina - gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni ze stoków górskich i zboczy,

1.8.13. trzęsienie się ziemi - gwałtowne zaburzenia systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu,

1.8.14. zapadanie się ziemi - obniżenie terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni (niezależnie od przyczyny ich powstania),

1.8.15. osunięcie się ziemi - ruchy ziemi na stokach, w tym również powstałe w związku z działalnością ludzką,

1.8.16. uderzenie - każde uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia powstałe w wyniku uderzenia, np. pojazdu mechanicznego, szynowego, maszyny, przedmiotu lub ich części,

1.8.17. huk ponaddźwiękowy - działanie fali uderzeniowej wytworzonej przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku, lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku,

1.8.18. dym i sadza - zawiesina cząstek w gazie, będąca bezpośrednim skutkiem spalania,

1.8.19. szkody wodociągowe, kanalizacyjne lub ciepłownicze - szkody powstałe w wyniku zalania bezpośrednio wskutek:

1.8.19.1. wydostania się wody, pary wodnej lub cieczy wskutek uszkodzenia urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej, technologicznej lub przeciwpożarowej,

1.8.19.2. cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń sieci wodno-kanalizacyjnej,

1.8.19.3. pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci, samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych lub zraszaczowych,

1.8.19.4. zamarznięcia lub pęknięcia rur, instalacji, klimatyzacji, umywalek, toalet, kranów, a także elementów tych lub podobnych przedmiotów, w tym uszczelek i innego rodzaju uszczelnień;

ryzyko szkód wodociągowych, kanalizacyjnych lub ciepłowniczych obejmuje także szkody w przewodach i urządzeniach wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub innych urządzeniach technologicznych powstałe w związku ze szkodami wodociągowymi,

1.8.20. bezpośrednie i pośrednie uderzenie pioruna, przepięcie - szkody powstałe bezpośrednio, jak również pośrednio wskutek wyładowania atmosferycznego, w szczególności spowodowane indukcją prądu elektrycznego oraz na skutek przepięcia, zwarcia lub wzbudzenia się niszczących sił elektrycznych, w tym także szkody w wyniku wyładowań atmosferycznych, powstałe w urządzeniach i instalacjach elektrycznych lub sieciach energetycznych (elektroenergetycznych) lub elektronicznych.

1.8.21. upadek drzew, masztów, kominów, dźwigów lub innych przedmiotów, urządzeń - przewrócenie się drzew, masztów, kominów, dźwigów lub innych przedmiotów, urządzeń i ich fragmentów na ubezpieczone mienie,

1.8.22. dewastacja (wandalizm) - rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, pozostające bądź niepozostające w związku z dokonanym lub usiłowanym włamaniem lub rabunkiem, niezależnie od sposobu uzyskania do niego dostępu przez

sprawcę, a także działania pośrednio skutkujące uszkodzeniem ubezpieczonego mienia, w tym graffiti,

1.8.23. kradzież z włamaniem - dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia z lokalu, miejsca składowania lub pojazdu (bez względu na to, czy miało miejsce wejście do lokalu, miejsca składowania, pojazdu czy nie):

1.8.23.1. po uprzednim usunięciu siłą przez sprawcę zabezpieczeń lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego lokalu, miejsca składowania lub pojazdu w wyniku rabunku,

1.8.23.2. przez sprawcę, który ukrył się w lokalu, miejscu składowania lub pojeździe przed jego zamknięciem, jeśli pozostawił ślady mogące służyć jako dowód jego potajemnego ukrycia,

1.8.24. rabunek - dokonany lub usiłowany zabór ubezpieczonego mienia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub osób wchodzących w skład wspólnot mieszkaniowych, albo działających w ich imieniu lub na ich rzecz, albo z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności bądź w inny sposób bezpośrednio zagrażający zdrowiu lub życiu tych osób,

1.8.25. kradzież zwykła - dokonanie zaboru mienia w celu przywłaszczenia, bez zniszczenia zabezpieczeń lub bez użycia przemocy, groźby jej użycia bądź doprowadzenia osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności,

1.8.26. akcja ratownicza - prowadzone w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia działania takie jak: akcja gaśnicza, wyburzania, rozbiórki, odgruzowywania i inne czynności ratownicze bądź porządkowe, jak również uprzątnięcie pozostałości po szkodzie (w tym utylizacja).

1.9. Wszelkie postanowienia zawarte w Umowie ubezpieczenia będą miały pierwszeństwo stosowania przed postanowieniami proponowanych przez ubezpieczyciela ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczenia lub innych wzorców umownych. W zakresie nieuregulowanym w umowie zastosowanie mają ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia, załączone do umowy ubezpieczenia.

1.10. Ubezpieczyciel zobowiązuje się do sporządzania i dostarczania na wniosek ubezpieczającego/ ubezpieczonego raportów, informujących o wszelkich wypłatach odszkodowań (tak w szkodach osobowych, jak i rzeczowych). Raporty powinny być przedstawione ubezpieczającemu/ ubezpieczonemu najpóźniej w terminie **14** (czternastu) dni od daty otrzymania wniosku. Raporty powinny zawierać następujące dane:

1.10.1. datę szkody,

1.10.2. informację o szkodach zgłoszonych ubezpieczycielowi,

1.10.3. dla szkód w trakcie likwidacji - numer szkody nadany przez ubezpieczyciela, wartość zgłoszonego roszczenia, wysokość założonej przez ubezpieczyciela rezerwy, wysokość wypłaconego odszkodowania bądź jego części,

1.10.4. dla szkód, dla których postępowanie likwidacyjne zostało zakończone - wartość zgłoszonego roszczenia, wysokość potrąconych udziałów własnych, franszyz oraz wysokość wypłaconego odszkodowania.

1.11. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1.10 powyżej, ubezpieczyciel zobowiązuje się ponadto informować ubezpieczającego/ubezpieczonego każdorazowo w terminie **7** (siedmiu) dni od powzięcia wiadomości w tym zakresie.

1.12. Na wniosek ubezpieczającego/ubezpieczonego ubezpieczyciel sporządza i dostarcza mu raporty odnośnie wartości wyregresowanych odszkodowań.

1.13. Do wszystkich ubezpieczeń objętych przedmiotem zamówienia będą miały zastosowanie klauzule dodatkowe wskazane w poszczególnych częściach niniejszego rozdziału SIWZ dotyczących danych ryzyk („Postanowienia dodatkowe") i zawarte w sekcji E niniejszego rozdziału SIWZ.

2. Ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk

2.1. Przedmiot ubezpieczenia

Ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk objęte są budynki wspólnot mieszkaniowych, stanowiące własność lub będące w posiadaniu samoistnym lub zależnym ubezpieczonych, a także budynki zarządzane, administrowane przez ubezpieczającego, bez względu na ich lokalizację na terytorium RP oraz bez względu na wiek, stopień umorzenia, amortyzację, zużycie techniczne i faktyczne. Ponadto ubezpieczeniem mienia od wszystkich ryzyk objęte są inwestycje w budynkach wspólnot mieszkaniowych, szyby i dokumentacja.

2.1.1. Ubezpieczeniem objęte są w szczególności:

2.1.1.1. środki trwałe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zmianami), w tym mienie oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze:

2.1.1.1.1. budynki, elementy stałe budynków, budynki w przebudowie lub modernizacji, wraz z budowlami i innymi składowymi stanowiącymi element nieruchomości,

2.1.1.1.2. inwestycje w obcych środkach, w tym inwestycje osób trzecich (lokatorów, najemców),

2.1.1.2. dokumentacja,

2.1.1.3. szyby.

2.1.2. O początku odpowiedzialności decydował będzie termin wpisu do ewidencji środków trwałych, data nabycia własności lub udokumentowanego wejścia w posiadanie lub przejścia ryzyka utraty lub uszkodzenia, w zależności która z wymienionych sytuacji będzie miała miejsce wcześniej.

2.1.3. Ubezpieczony ma prawo zgłoszenia do ubezpieczenia mienia nabywanego w promocjach lub okazyjnie w wartości odtworzeniowej, pod warunkiem udokumentowania sposobu określenia tej wartości zgodnie z przyjętymi zwyczajami lub przedstawienia indywidualnej wyceny.

2.2. Zakres ubezpieczenia

2.2.1. Ubezpieczeniem objęte są wszelkie szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia wskutek działania jednego lub kilku zdarzeń objętych umową ubezpieczenia o charakterze nagłym, niespodziewanym i niezależnym od ubezpieczającego/ubezpieczonego powstałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem wyłączeń odpowiedzialności określonych w Umowie oraz ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia.
W szczególności zakres ubezpieczenia obejmuje: pożar, ogień, eksplozję, wybuch, upadek statku powietrznego, huragan, opad atmosferyczny (deszcz, deszcz nawalny, śnieg, grad), powódź, uderzenie pioruna, lawinę, trzęsienie, zapadanie się, osunięcie się ziemi, zalanie, uderzenie, huk ponaddźwiękowy, dym, sadzę, szkody wodociągowe, kanalizacyjne lub ciepłownicze, bezpośrednie i pośrednie uderzenie pioruna, przepięcie, upadek drzew, masztów, kominów, dźwigów lub innych przedmiotów, urządzeń, dewastację (wandalizm), kradzież z włamaniem, rabunek, kradzież zwykłą, spływ wód po zboczach, szkody polegające na osmoleniu, zadymieniu, żarzeniu bez widocznego ognia powodujące np. odkształcenie w wyniku stopienia, opalenia, przypalenia, szkody będące następstwem obfitych opadów śniegu powodujących uszkodzenie konstrukcji budynku od ciężaru śniegu, lodu lub polegające na zalaniu wynikłym z szybkiego topnienia mas śniegu, lodu, w tym szkody powstałe w wyniku zamarzania, odmarzania, a także szkody powstałe wskutek akcji gaśniczej, wyburzania, odgruzowywania i inne mogące powstać w związku z przeprowadzaniem akcji ratowniczych prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia.

2.2.2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje, z uwzględnieniem treści „Klauzuli kosztów dodatkowych", ponadto koszty zabezpieczenia ubezpieczonego mienia przed szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody w ubezpieczonym mieniu, obejmujące akcję ratowniczą, wyburzanie, odgruzowywanie, uprzątnięcie pozostałości po szkodzie i zabezpieczenie mienia przed szkodą w razie jego bezpośredniego zagrożenia skutkami powstałego zdarzenia, a także szkody powstałe wskutek

zanieczyszczenia lub skażenia mienia oraz polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu mienia, które zostały spowodowane zdarzeniami objętymi zakresem ubezpieczenia. Dobrowolne świadczenia ubezpieczającego/ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w akcji ratowniczej podlegają tylko wtedy zwrotowi, jeżeli ubezpieczyciel wyrazi na to zgodę.

2.2.3. Zakres ubezpieczenia obejmuje również ryzyka terroryzmu lub sabotażu, strajków, lokautów, zamieszek lub innych niepokojów społecznych, rozumiane zgodnie z definicjami zawartymi w treści „Klauzuli terroryzmu" oraz „Klauzuli sabotażu, strajków, rozruchów i zamieszek".

2.2.4. Zakres ubezpieczenia obejmuje także ryzyko:

2.2.4.1. katastrofy budowlanej (również samoistnej, tj. powstałej na skutek zdarzeń innych niż objęte ochroną ubezpieczeniową),

2.2.4.2. kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji (wandalizmu), w tym graffiti,

2.2.4.3. kradzieży zwykłej, w tym kradzieży elementów budynków,

2.2.4.4. stłuczenia szyb,

2.2.4.5. odtworzenia dokumentacji, między innymi księgowej, projektowej,

2.2.4.6. awarii urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych, technologicznych lub centralnego ogrzewania,

2.2.4.7. zalań, które są wynikiem między innymi wynikiem nieszczelności dachu, rynien, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej, złącz wewnątrz budynku itp.

2.2.5. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe bezpośrednio wskutek zdarzeń wyłączonych na podstawie postanowień ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczeń chyba, że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie nie wyłączone z zakresu ubezpieczenia - wówczas ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia.

2.2.6. Wystarczającym warunkiem odpowiedzialności ubezpieczyciela za kradzież zwykłą oraz graffiti jest przedstawienie potwierdzenia z Policji o zgłoszeniu szkody.

2.2.7. Dla szyb ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe również w wyniku stłuczenia (rozbicia) oraz dewastacji, w tym porysowania.

2.2.8. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną drobne prace budowlano-montażowe zgodnie z treścią „Klauzuli akceptacji prac remontowych, budowlanych".

2.2.9. Postanowienia ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczenia ograniczające lub wyłączające odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu złego stanu dachu, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej będzie miało zastosowanie wyłącznie, jeżeli ubezpieczający/ubezpieczony o tym stanie wiedział i nie podjął jakichkolwiek działań zabezpieczających.

2.2.10. Postanowienia ogólnych (szczególnych) warunków ubezpieczenia zmieniające zasady wypłaty odszkodowania w przypadku, gdy naprawa uszkodzonego przedmiotu albo jego wymiana nie jest możliwa, nie będą miały zastosowania.

2.2.11. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w mieniu wyłączonym z eksploatacji (między innymi w budynkach), postanowienia takie będą miały zastosowanie z zastrzeżeniem, że przez wyłączenie z eksploatacji rozumie się wyłącznie zaprzestanie jakiejkolwiek aktywności ubezpieczonego w odniesieniu do tego mienia w związku z przeznaczeniem go do kasacji, utylizacji lub rozbiórki.

2.2.12. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w mieniu powstałe w trakcie przerwy w prowadzeniu działalności w określonej lokalizacji, postanowienia takie nie będą miały zastosowania.

2.2.13. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe w trakcie prac związanych z przygotowaniem miejsca szkody do prac związanych z jego odtworzeniem, np. rozbiórka elementu, częściowe wyburzanie, montaż, demontaż to postanowienia takie nie będą stosowane pod warunkiem, że nie wynikają one z winy umyślnej lub zaniedbania. Szkody powstałe wskutek przygotowywania miejsca szkody do odtworzenia objęte są zakresem ubezpieczenia.

2.2.14. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe na skutek braku lub

zakłóceń dostawy mediów wszelkiego rodzaju, w tym między innymi wody, gazu, energii zarówno elektrycznej, jak i cieplnej to postanowienia takie nie będą stosowane. Szkody powstałe wskutek braku lub zakłóceń dostawy mediów wszelkiego rodzaju objęte są zakresem ubezpieczenia.

2.2.15. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w mieniu, które z jakichkolwiek przyczyn zostało przeniesione przez ubezpieczającego do nowej (innej) lokalizacji bez poinformowania o tym ubezpieczyciela, to postanowienia takie nie będą miały zastosowania.

2.2.16. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody powstałe wskutek zalania mienia przechowywanego lub składowanego bezpośrednio na podłodze lub na podstawach o niewystarczającej według tych warunków wysokości, to postanowienia takie będą miały zastosowanie jedynie do mienia przechowywanego lub składowanego niżej niż **10** (dziesięć) cm nad poziomem podłogi w pomieszczeniach położonych poniżej poziomu gruntu, chyba że zalanie mienia nastąpiło z góry.

2.2.17. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody polegające na skażeniu lub zanieczyszczeniu środowiska (gleby, powietrza, wody), w tym również odpadami przemysłowymi, to postanowienia takie nie mają zastosowania w odniesieniu do elementów środowiska znajdujących się w na terenie należącym do ubezpieczonego.

2.2.18. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody w naziemnych lub podziemnych liniach przesyłowych, rozdzielczych i innych tego typu urządzeniach stanowiących ich integralną część, to postanowienia takie nie mają zastosowania odnośnie linii i urządzeń wykorzystywanych w działalności ubezpieczonego.

2.2.19. Jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia stosowane przez ubezpieczyciela przewidują brak lub ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela, z uwagi na wcześniejsze wystąpienie powodzi w miejscu ubezpieczenia, nie znajdują one zastosowania.

2.2.20. W przypadku szkód objętych zakresem ubezpieczenia, w następstwie których odpowiednie władze lub służby wydają decyzję ograniczającą lub całkowicie uniemożliwiającą dostęp do mienia, lokalizacji, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikającą z takiej decyzji i nie będzie podnosił z tego tytułu zarzutów zmierzających do ograniczenia bądź wyłączenia swojej odpowiedzialności, jeżeli szkoda wynika z działań osób trzecich.

2.3. Miejsce ubezpieczenia

2.3.1. Udzielana ochrona dotyczy wszystkich miejsc na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których znajduje się mienie ubezpieczonego, bez potrzeby odrębnego zgłaszania zmian.

2.4. Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności

2.4.1. Sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, rodzaj wartości mienia i system ubezpieczenia:

Lp.	Przedmiot ubezpieczenia	Wartość	System	Suma ubezpieczenia, limit odpowiedzialności
2.4.1.1	Budynki wspólnot mieszkaniowych – 185 pozycji zgodnie z **Dodatkiem nr 6** do niniejszego załącznika	WO	SS	309 873 054,66 zł
2.4.1.2	Inwestycje w obcych środkach trwałych	WO	PR	10 000,00 zł
2.4.1.3	Dokumentacja	WO	PR	10 000,00 zł
2.4.1.4	Szyby od stłuczenia	WO	PR	20 000,00 zł

WO – wartość odtworzeniowa,
SS – sumy stałe, PR – pierwsze ryzyko
Powyższe informacje są danymi orientacyjnymi i zostaną zaktualizowane przed wystawieniem polis ubezpieczenia.

2.4.2 Zastrzega się, że w odniesieniu do poniższego zakresu ubezpieczenia będą miały zastosowanie dodatkowe limity odpowiedzialności:

Ryzyko		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia
2.4.2.1	ryzyko kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji, gdzie ubezpieczone są wszystkie kategorie mienia (z wyjątkiem gotówki, papierów wartościowych, innych wartości pieniężnych)	200 000 zł
2.4.2.2	ryzyko kradzieży zwykłej, graffiti	20 000 zł
2.4.2.3	katastrofa budowlana	5 000 000 zł
2.4.2.4	osunięcie się ziemi wskutek działalności ludzkiej	4 000 000 zł
2.4.2.5	szkody polegające na skażeniu i zanieczyszczeniu środowiska (gleby, powietrza, wody) na terenie należącym do Zamawiającego	500 000 zł
2.4.2.6	szkody w naziemnych lub podziemnych liniach przesyłowych rozdzielczych i innych tego typu urządzeniach, stanowiących ich integralną część, wykorzystywanych w działalności Zamawiającego i stanowiących jego własność	500 000 zł
2.4.2.7	szkody polegające na zalaniach, które są wynikiem między innymi wynikiem nieszczelności dachu, rynien, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej, złącz wewnątrz budynku itp.	100 000 zł

2.5. Ograniczenia wypłaty odszkodowania

2.5.1. Franszyza integralna - zniesiona.
2.5.2. Franszyza redukcyjna - zniesiona.
2.5.3. Udział własny - zniesiony.

2.6. Zasady szacowania wielkości odszkodowania, likwidacji szkód i wypłaty odszkodowań

2.6.1. Dla mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych nie stosuje się konsumpcji sumy ubezpieczenia o kwoty wypłaconych odszkodowań.
2.6.2. Odszkodowania wypłacane będą wraz z podatkiem od towarów i usług VAT, jeżeli ubezpieczający/ ubezpieczony uwzględnił jego wartość w zgłaszanej do ubezpieczenia sumie oraz nie ma prawa bądź możliwości jego odliczenia.
2.6.3. Odszkodowania wypłacane będą z uwzględnieniem „Klauzuli dodatkowej sumy ubezpieczenia".
2.6.4. Odszkodowania wypłacane będą z zachowaniem postanowień „Klauzuli odstąpienia od odtworzenia mienia":

2.6.4.1. **dla środków trwałych:**

2.6.4.1.1. **przy szkodach częściowych** - w wysokości poniesionych, rzeczywistych i udokumentowanych kosztów usunięcia szkody, powiększonych o udokumentowane koszty akcji ratowniczej i koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie oraz koszty transportu, demontażu i montażu, jak również ceł, podatków i innych opłat urzędowych (o ile mają zastosowanie), z zastrzeżeniem, że sposób naprawy uszkodzonego lub zniszczonego mienia nie wymaga akceptacji ubezpieczyciela,

2.6.4.1.2. **przy szkodach całkowitych** - w wysokości kosztów zakupu lub odbudowy zniszczonego przedmiotu ubezpieczenia przy uwzględnieniu wymiarów, konstrukcji, materiałów i technologii sprzed zaistnienia szkody, przy zachowaniu takich samych lub zbliżonych parametrów eksploatacyjnych, powiększonych o udokumentowane koszty akcji ratowniczej i koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie oraz koszty transportu, demontażu i montażu, jak również ceł, podatków i innych opłat urzędowych (o ile mają zastosowanie); z odszkodowania zostanie potrącona wartość pozostałości, które znajdują się w stanie uniemożliwiającym dalsze użycie, o ile jest to ekonomicznie uzasadnione i stosowane w stosunkach danego rodzaju;

za szkodę całkowitą uznaje się niemożliwe do naprawienia uszkodzenie składnika majątku lub gdy koszt naprawy jest równy lub przekracza podaną sumę ubezpieczenia; decyzję o sposobie likwidacji szkody oraz uznaniu danego

uszkodzenia za szkodę całkowitą podejmuje zawsze ubezpieczający/ ubezpieczony przy czym może on podjąć decyzję o uznaniu danego roszczenia za szkodę częściową, pomimo tego że zgodnie z Umową jest to szkoda całkowita, jeżeli przemawiają za tym względy gospodarcze lub społeczne,

2.6.4.2. **dla inwestycji w obcych środkach trwałych** - według wartości kosztu zakupu, naprawy lub wytworzenia lub odtworzenia przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach,

2.6.4.3. **dla dokumentacji** - według wartości odpowiadającej kosztom odtworzenia zniszczonej dokumentacji (prac wewnętrznych, kosztów uzyskania duplikatów dokumentacji itp.),

2.6.4.4. **dla szyb** - według wartości odpowiadającej kosztom zakupu lub wytworzenia przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem transportu, demontażu, montażu oraz naniesienia elementów reklamowych, które występowały wcześniej a także kosztów ustawienia rusztowań,

2.6.4.5. **dla szkód wodno-kanalizacyjnych** w przypadku pęknięcia instalacji - według kosztów naprawy lub wymiany rur bez względu na długość uszkodzonego odcinka instalacji.

2.6.5. Jeżeli umowa lub ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia przewidują alternatywne sposoby określenia podstawy ustalenia wysokości odszkodowania, np. według kosztu zakupu lub wytworzenia, za wartość szkody przyjmuje się wartość wyższą, jednakże z uwzględnieniem szkody faktycznie poniesionej przez ubezpieczonego.

2.6.6. Jeżeli ze względu na zmianę technologii, norm, standardów, itp., nie jest możliwa lub ekonomicznie uzasadniona odbudowa (naprawa) uszkodzonego mienia do stanu identycznego ze stanem sprzed szkody albo, gdy nie jest możliwy lub ekonomicznie uzasadniony zakup lub wytworzenie takiego mienia, wartość odszkodowania ustalona zostanie w oparciu o zbliżone pod względem parametrów technicznych, obecnie wytwarzane i stosowane elementy użyte do odbudowy (naprawy) mienia lub zbliżone pod względem parametrów technicznych oraz uwzględni zmiany wynikające z obowiązujących norm.

2.6.7. Dla mienia podlegającego ochronie konserwatora zabytków, odszkodowanie wypłacane będzie z uwzględnieniem stanu, standardu i w technologii sprzed wystąpienia szkody, bez pokrycia wartości zabytkowej.

2.6.8. Przy ustalaniu wysokości szkody ubezpieczyciel uwzględni również koszty związane z koniecznością dostosowania danego składnika mienia do wymogów wynikających z przepisów stosowanego prawa oraz zmiany tych przepisów w zakresie, w jakim dotyczą one mienia zgłoszonego do ubezpieczenia, przy czym odnosi się to jedynie do kosztów, których ubezpieczający/ubezpieczony nie byłby zobowiązany ponieść, gdyby szkoda nie wystąpiła w okresie ubezpieczenia.

2.6.9. Podstawą szacowania kwoty odszkodowania będą ceny z dnia poniesienia kosztu usuwania szkody przez ubezpieczającego/ubezpieczonego. W przypadku poniesienia kosztów usuwania szkody w walucie obcej, wysokość odszkodowania będzie przeliczana na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia poniesienia tych kosztów.

2.6.10. W granicach odpowiedzialności ubezpieczyciela i z zachowaniem pozostałych postanowień umowy, odszkodowania będą wypłacane w pełnej wysokości kosztów usunięcia szkody, w tym także między innymi kosztów czyszczenia, osuszania, malowania, bez jakichkolwiek potrąceń ze względu na wiek, stopień umorzenia (amortyzacji), czy też technicznego, faktycznego zużycia.

2.6.11. W przypadku, gdy ubezpieczający/ubezpieczony dokonuje likwidacji szkody za pomocą firmy zewnętrznej wyłonionej w drodze konkursu, ubezpieczyciel uzna wybraną w tym trybie firmę zewnętrzną oraz jej warunki finansowe (stawki). W pozostałych przypadkach ubezpieczyciel może przedstawione koszty zweryfikować do średnich cen osiąganych na rynku.

2.6.12. W przypadku szkód powstałych w wyniku kradzieży, wandalizmu (dewastacji), ubezpieczyciel zwróci koszty naprawy uszkodzeń dachów, stropów, ścian, podłóg, drzwi, zamków, okien, żaluzji, krat zabezpieczających, a także koszty wymiany zamków w drzwiach po utracie kluczy oraz koszty związane z utratą kluczy do lokalu przeznaczonych do zabezpieczenia mienia.

2.6.13. Ubezpieczyciel przedstawi każdorazowo ubezpieczającemu/ubezpieczonemu w decyzji kończącej postępowanie likwidacyjne, argumentację uzasadniającą przyjęte przez ubezpieczyciela

stanowisko oraz dołączy dokumentację na poparcie tego stanowiska. W przypadku wypłaty odszkodowania zostanie załączona również kalkulacja wyliczenia odszkodowania. Odpisy i kserokopie dokumentów ubezpieczyciela dla ubezpieczającego/ubezpieczonego przygotowywane są na koszt ubezpieczyciela.

2.6.14. Likwidacja szkód spowodowanych przez osoby trzecie, w których ubezpieczający/ubezpieczony jest poszkodowanym, może nastąpić z umowy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk. Decyzja o sposobie likwidacji takich szkód należy do ubezpieczającego/ubezpieczonego. Ubezpieczający/ubezpieczony w miarę możliwości będzie dążył do uzyskania danych sprawcy szkody niezbędnych do zastosowania regresu przez ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel jest zobowiązany dążyć do ustalenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy oraz danych jego ubezpieczyciela. Po skutecznym wyegzekwowaniu roszczeń regresowych, bądź też w sytuacji, gdy ubezpieczyciel nie wszczął albo odstąpił od dochodzenia roszczenia regresowego od sprawcy, wypłacone odszkodowanie nie będzie obciążać szkodowości ubezpieczającego/ubezpieczonego.

2.7. Ubezpieczenie mienia nabywanego w trakcie okresu ubezpieczenia i aktualizacja sum ubezpieczenia

2.7.1. W I okresie rozliczeniowym:

2.7.1.1. Polisa ubezpieczeniowa uwzględniająca sumy ubezpieczenia podane w SIWZ oraz wysokość składki na I okres rozliczeniowy, zostanie wystawiona po zawarciu Umowy, nie później niż przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia.

2.7.1.2. Wartość mienia (sumy ubezpieczenia), ubezpieczonego w systemie sum stałych, zawarta w SIWZ, zostanie zaktualizowana przez ubezpieczającego w terminie do **1 kwietnia 2017 r.** poprzez podanie wartości aktualnych na dzień **1 marca 2017 r.**

2.7.1.3. Ubezpieczyciel obejmie automatyczną ochroną wzrost wartości mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, tj. różnicę pomiędzy wysokością sum ubezpieczenia podaną w SIWZ, a wartością mienia ustaloną ostatecznie przez ubezpieczającego.

2.7.1.4. W przypadku, gdy w wyniku aktualizacji dokonanej zgodnie z zasadami opisanymi powyżej nastąpi wzrost lub spadek sum ubezpieczenia mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, ubezpieczyciel dokona odpowiedniej korekty składki należnej za I okres rozliczeniowy.

2.7.1.5. Aktualne sumy ubezpieczenia oraz wysokość składki zostaną potwierdzone stosownym aneksem do polisy wystawionym do **15 kwietnia 2017 r.** Zapłata naliczonej składki nastąpi w terminie płatności kolejnej raty.

2.7.2. W kolejnych okresach rozliczeniowych:

2.7.2.1. Ubezpieczyciel obejmie automatyczną ochroną wzrost wartości mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, tj. różnicę pomiędzy wysokością sumy ubezpieczenia zawartą w treści polisy na dany okres rozliczeniowy (wystawionej **14** (czternaście) dni przed rozpoczęciem okresu rozliczeniowego), a wartością tego mienia zaktualizowaną przez ubezpieczającego/ubezpieczonego na dzień **1 marca** danego okresu rozliczeniowego, w terminie do **1 kwietnia** roku następnego.

2.7.2.2. W przypadku, gdy w wyniku aktualizacji dokonanej zgodnie z zasadami opisanymi powyżej nastąpi wzrost lub spadek sum ubezpieczenia mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, ubezpieczyciel dokona odpowiedniej korekty składki za dany okres rozliczeniowy.

2.7.2.3. Aktualne sumy ubezpieczenia oraz wysokość składki zostaną potwierdzone stosownym aneksem do polisy. Składka zostanie podzielona na **4** (cztery) raty i płatna w terminach określonych w Umowie.

2.7.3. W każdym okresie rozliczeniowym:

2.7.3.1. Ubezpieczyciel obejmie automatyczną ochroną ubezpieczeniową zakupy mienia (nowo nabyte środki trwałe lub wzrost wartości środków trwałych wskutek modernizacji, inwestycji itp.). Odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się z dniem przyjęcia środka do ewidencji środków trwałych, z dniem protokolarnego odbioru, bądź też z dniem przejścia na ubezpieczonego ryzyka utraty (zniszczenia, uszkodzenia), w zależności która z powyższych sytuacji zajdzie wcześniej.

2.7.3.2. Wystawienie stosownego aneksu do polisy oraz naliczenie składki z tytułu mienia przyjętego do ubezpieczenia w trakcie danego okresu rozliczeniowego, nastąpi po upływie tego okresu, do **15 kwietnia** roku następnego, po uprzednim dokonaniu zgłoszenia przez ubezpieczonego w terminie do **1 kwietnia** roku następnego. Zapłata naliczonej składki nastąpi w terminie płatności kolejnej raty.

2.7.3.3. Niezależnie od terminu zmiany wartości ubezpieczanego mienia, jako podstawę obliczenia składki należnej z tytułu doubezpieczenia lub należnego zwrotu składki przyjmuje się połowę stawki rocznej stosowanej przy ubezpieczeniu mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych.

2.7.3.4. W przypadku, gdy wartość ubezpieczanego mienia w danym okresie rozliczeniowym ulegnie zmniejszeniu, np. wskutek zbycia, likwidacji bądź obniżenia wartości środka trwałego z jakichkolwiek przyczyn, ubezpieczyciel dokona rozliczenia składki odpowiednio na zasadach określonych dla rozliczenia wzrostu wartości środków trwałych.

2.8. Postanowienia dodatkowe

2.8.1. Dodatkowo do ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk zastosowanie będą miały następujące klauzule szczególne w brzmieniu określonym w niniejszym dokumencie:

Klauzule obligatoryjne		**Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym**
2.8.1.1	reprezententów	-
2.8.1.2	szkód elektrycznych oraz mechanicznych	przyczyny zewnętrzne – do pełnej su przyczyny wewnętrzne 200 000 zł
2.8.1.3	akceptacji prac remontowych, budowlanych	1 000 000 zł
2.8.1.4	składek i rat	-
2.8.1.5	warunków i taryf	-
2.8.1.6	połączenia, podzielenia	-
2.8.1.7	terminu wykonania zobowiązania	-
2.8.1.8	wewnętrznych przepisów eksploatacyjnych	-
2.8.1.9	zabezpieczeń	-
2.8.1.10	ustalenia okoliczności szkody	-
2.8.1.11	zasady proporcji	-
2.8.1.12	Leeway	-
2.8.1.13	odstąpienia od odtworzenia mienia	-
2.8.1.14	kosztów dodatkowych	według treści klauzuli
2.8.1.15	pokrycia zwiększonych kosztów działalności	1 000 000 zł
2.8.1.16	72 godzin	-
2.8.1.17	pierwszeństwa	-
2.8.1.18	przewłaszczenia mienia	-
2.8.1.19	terroryzmu	2 000 000 zł
2.8.1.20	sabotażu, strajków, rozruchów i zamieszek	2 000 000 zł
2.8.1.21	dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 1)	2 000 000 zł
2.8.1.22	odstąpienia od odtworzenia mienia	-
2.8.1.23	odtworzenia mienia w nowej lokalizacji	-
2.8.1.24	kwoty bezspornej i terminu wypłaty odszkodowania	1 000 000 zł
2.8.1.25	pokrycia innych zdarzeń (nr 1)	20 000 zł
2.8.1.26	uproszczonej likwidacji szkód	5 000 zł

Klauzule fakultatywne		**Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym**
2.8.1.27	funduszu prewencyjnego	
2.8.1.28	dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 2)	4 000 000 zł
2.8.1.29	pokrycia innych zdarzeń (nr 2)	30 000 zł

W przypadku akceptacji klauzul fakultatywnych:
2.8.1.28 dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 2) – klauzula 2.8.1.21 dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 1) nie ma zastosowania,
2.8.1.29 pokrycia innych zdarzeń (nr 2) – klauzula 2.8.1.25 pokrycia innych zdarzeń (nr 1) nie ma zastosowania.

3. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

3.1. Definicje

Do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności lub posiadania mienia będą miały zastosowanie poniższe definicje:

3.1.1. szkoda - szkoda osobowa, szkoda rzeczowa lub czysta strata finansowa, bez względu na źródło odpowiedzialności (czyn niedozwolony, niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania),

3.1.2. szkoda osobowa - szkody (straty i utracone korzyści) powstałe wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a także szkody, których obowiązek naprawienia wynika z przepisów art. 445 lub 448 kodeksu cywilnego,

3.1.3. szkoda rzeczowa - straty powstałe wskutek zniszczenia, uszkodzenia lub utraty rzeczy, obejmujące wartość rzeczy, a także utracone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono,

3.1.4. wypadek ubezpieczeniowy - zdarzenie polegające na powstaniu w okresie ubezpieczenia szkody rzeczowej, osobowej lub czystej straty finansowej. Przyjmuje się że:

3.1.4.1. w razie wątpliwości za datę powstania wypadku ubezpieczeniowego uznaje się dzień, w którym stwierdzono zaistnienie uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy,

3.1.4.2. za datę powstania wypadku ubezpieczeniowego powodującego szkodę osobową przyjmuje się dzień, w którym po raz pierwszy zostało stwierdzone badaniem lekarskim uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, jeżeli ustalenie daty powstania wypadku zgodnie z pkt. 3.1.4.1 rodzi wątpliwości,

3.1.4.3. za datę wypadku ubezpieczeniowego powodującego szkodę seryjną uznaję się chwilę, w której miał miejsce pierwszy z wypadków ubezpieczeniowych wynikłych z tej samej przyczyny, w tym pierwszy z wypadków ubezpieczeniowych spowodowanych przez produkty posiadające taką samą wadę,

3.1.5 czysta strata finansowa - rzeczywiste straty oraz utracone korzyści poniesione przez osobę trzecią, nie będące szkodą rzeczową lub osobową.

3.2 Dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania mienia lub prowadzonej działalności

3.2.1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia

3.2.1.1 Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego/ubezpieczonego z tytułu całej prowadzonej działalności lub posiadanego, użytkowanego mienia (odpowiedzialność deliktowa). Przedmiotem ubezpieczenia jest także odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego za szkody wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa).

3.2.1.2 Zakres ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność za szkody:

3.2.1.2.1 majątkowe (osobowe i rzeczowe), zarówno w postaci strat (damnum emergens), jak i utraconych korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans),

3.2.1.2.2 niemajątkowe szkody na osobie (krzywdę), obowiązek naprawienia których wynika z art. 445 lub 448 kodeksu cywilnego,

3.2.1.2.3 związane z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania, o których mowa w art. 471 i następnych kodeksu cywilnego.

3.2.1.2.4 czyste straty finansowe (szkody nie wynikające ze szkód rzeczowych lub osobowych), do których naprawienia poszkodowanemu (osobie trzeciej) ubezpieczający jest zobowiązany w myśl przepisów prawa.

3.2.1.3 Zakres ubezpieczenia obejmuje w szczególności szkody:

3.2.1.3.1 wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa,

3.2.1.3.2 będące następstwem wypadków, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia, powstałe w związku z działaniami lub zaniechaniami, w tym realizacją usług, w okresie

ubezpieczenia albo przed początkiem okresu ubezpieczenia, bez względu na czas zgłoszenia roszczeń przez osoby poszkodowane,

3.2.1.3.3 związane z działalnością wspólnoty mieszkaniowej,

3.2.1.3.4 związane z realizacją zadań własnych oraz zadań zleconych,

3.2.1.3.5 powstałe w następstwie awarii, działania oraz eksploatacji urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania oraz instalacji przeciwpożarowych, w tym zalań, które są wynikiem między innymi wynikiem nieszczelności dachu, rynien, opierzeń, stolarki okiennej lub drzwiowej, złącz wewnątrz budynku itp. oraz szkód w instalacjach podziemnych,

3.2.1.3.6 powstałe w następstwie wybuchu, przepięć, przeniesienia ognia,

3.2.1.3.7 wyrządzone osobom trzecim w związku z posiadaniem, użytkowaniem, zarządzaniem oraz administrowaniem mienia przez ubezpieczającego/ubezpieczonego na podstawie tytułu własności lub innego tytułu prawnego, np. umów leasingu, dzierżawy lub użyczenia albo innych umów o podobnym charakterze, przez co rozumie się szkody:

3.2.1.3.7.1 w mieniu, z którego ubezpieczający/ubezpieczony korzystał lub oddał do korzystania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, przechowania, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, oraz ich następstwa,

3.2.1.3.7.2 wyrządzone w związku z posiadaniem, użytkowaniem, zarządzaniem, administrowaniem mienia lub prowadzeniem działalności z wykorzystaniem mienia, o którym mowa w punkcie 2.4.2.3.7,

zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:

3.2.1.3.7.3 wynikłych z normalnego zużycia rzeczy,

3.2.1.3.7.4 związanych z uszkodzeniem, zniszczeniem wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, zbiorów archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, futer naturalnych,

3.2.1.3.7.5 związanych z utratą rzeczy niewynikającą z jej uszkodzenia lub zniszczenia,

3.2.1.3.8 powstałe w związku z oraz w wyniku prowadzenia prac remontowych, budowlanych, adaptacyjnych na terenie nieruchomości własnych, posiadanych, użytkowanych, zarządzanych, administrowanych - prowadzonych przez własnych pracowników i w ramach prac powierzonych firmom zewnętrznym oraz ich podwykonawcom,

3.2.1.3.9 wyrządzone poszkodowanym przez podwykonawców ubezpieczającego/ubezpieczonego, tj. osoby wykonujące określone czynności w ramach działalności gospodarczej, z zachowaniem prawa regresu ubezpieczyciela, powstałe w mieniu przekazanym w celu obróbki, naprawy lub innych podobnych czynności, z tym, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:

3.2.1.3.9.1 związanych z uszkodzeniem lub zniszczeniem rzeczy, z których ubezpieczający/ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

3.2.1.3.9.2 związanych z uszkodzeniem lub zniszczeniem wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, planów, zbiorów archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, futer naturalnych,

3.2.1.3.9.3 związanych z utratą rzeczy nie wynikającą z jej uszkodzenia lub zniszczenia,

3.2.1.3.9.4 wynikłych z normalnego zużycia rzeczy,

3.2.1.3.10 powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez ubezpieczającego/ubezpieczonego, z tym, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód w:

3.2.1.3.10.1 rzeczach ruchomych lub nieruchomościach, z których ubezpieczający/ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

3.2.1.3.10.2 rzeczach ruchomych przekazanych lub udostępnionych ubezpieczającemu/ubezpieczonemu w celu wykonania obróbki, naprawy,

czyszczenia lub innych podobnych czynności w ramach usługi świadczonej przez ubezpieczającego/ubezpieczonego, spowodowanych przez wypadki ubezpieczeniowe powstałe podczas dokonywania tych czynności,

3.2.1.3.10.3 papierach wartościowych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dziełach sztuki, futrach naturalnych,

3.2.1.3.11 powstałe w środowisku naturalnym lub w związku z zanieczyszczeniem środowiska substancjami szkodliwymi, w tym wskutek stopniowego zanieczyszczenia powietrza, wody, gruntów; terminy przedawnienia zgodne z kodeksem cywilnym. Zakresem ubezpieczenie nie jest objęta odpowiedzialność wynikająca z Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu,

3.2.1.3.12 powstałe w pojazdach mechanicznych stanowiących własność ubezpieczających/ ubezpieczonych (członków wspólnot mieszkaniowych) lub ich osób bliskich.

3.2.1.4 Ponadto ubezpieczyciel ponosi ponad sumę ubezpieczenia koszty sądowe oraz koszty zastępstwa procesowego (ochrona prawna), a także koszty obrony w postępowaniu karnym, nawet w przypadku braku odpowiedzialności Zamawiającego za szkodę. Ponadto ubezpieczyciel pokryje koszty wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych, należności biegłych i świadków, i inne koszty ustalenia wysokości szkody, i zakresu odpowiedzialności Zamawiającego oraz koszty podróży z tym związane, które nie powstaną bezpośrednio po stronie ubezpieczyciela - do limitu **50 000 zł** (pięćdziesiąt tysięcy złotych) ponad sumę gwarancyjną.

3.2.1.5 Dodatkowe ograniczenia odpowiedzialności przewidziane w ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia dla zakresów ubezpieczenia opisanych w punktach powyżej, wynikające ze stosowanych przez ubezpieczyciela klauzul, jak i sama treść klauzul, nie mają zastosowania; w szczególności dotyczy to:

3.2.1.5.1 szkód wyrządzonych przez członków wspólnot mieszkaniowych pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,

3.2.1.5.2 szkód spowodowanych osobom bliskim członków wspólnot mieszkaniowych,

3.2.1.5.3 szkód wyrządzonych przez jednego ubezpieczającego/ubezpieczonego innemu ubezpieczającemu/ubezpieczonemu, objętych jedną umową ubezpieczenia.

3.2.1.6 W przypadku, gdy szkoda mieści się w więcej niż jednym zakresie ubezpieczenia, dla którego został ustanowiony limit odpowiedzialności, wypłata odszkodowania zmniejsza tylko jeden z limitów ustanowionych dla zakresów ubezpieczenia obejmujących tę szkodę.

3.2.1.7 Jakiekolwiek ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela związane z koniecznością kontynuowania ubezpieczeń na niezmienionych warunkach (data początkowa) nie mają zastosowania.

3.2.1.8 Z dniem wypłaty odszkodowania na ubezpieczyciela przechodzi roszczenie ubezpieczającego/ ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający/ubezpieczony w miarę możliwości będzie dążył do uzyskania danych sprawcy szkody niezbędnych do zastosowania regresu przez ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel jest zobowiązany dążyć do ustalenia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej oraz danych jej ubezpieczyciela. Po skutecznym wyegzekwowaniu roszczeń regresowych, bądź też w sytuacji, gdy ubezpieczyciel nie wszczął albo odstąpił od dochodzenia roszczenia regresowego od sprawcy wypłacone odszkodowanie nie będzie obciążać szkodowości ubezpieczającego/ ubezpieczonego.

3.2.2 Trigger

Loss occurence

3.2.3 Zakres terytorialny

Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - udzielana ochrona dotyczy wszystkich miejsc na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których ubezpieczony prowadzi działalność, bez potrzeby odrębnego zgłaszania zmian, czy uruchomienia nowych lokalizacji.

3.2.4 Suma gwarancyjna

3.2.4.1 Dla odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z posiadaniem, użytkowaniem mienia lub prowadzoną działalnością suma gwarancyjna wynosi **300 000 zł** (trzysta tysięcy złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia.

3.2.4.2 Zastrzega się, że w odniesieniu do poniższego zakresu ubezpieczenia będą miały zastosowanie dodatkowe limity odpowiedzialności:

Ryzyko		Podlimit sumy gwarancyjnej na jeden i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
2.4.5.2.1	OC za czyste straty finansowe, w tym szkody związane z niewykonaniem, bądź nieterminowym wykonaniem umów	100 000 zł
2.4.5.2.2	OC za szkody powstałe w pojazdach mechanicznych stanowiących własność ubezpieczających/ubezpieczonych (członków wspólnot mieszkaniowych) lub ich osób bliskich	100 000 zł

3.2.5 Ograniczenia wypłaty odszkodowania

3.2.5.1 Dla szkód rzeczowych: franszyza integralna, franszyza redukcyjna, udział własny - zniesione.

3.2.5.2 Dla czystych strat finansowych: udział własny wynosi **10%** (dziesięć procent) należnego odszkodowania.

3.2.5.3 Dla szkód osobowych: franszyza integralna, franszyza redukcyjna, udział własny - zniesione.

3.2.6 Postanowienia dodatkowe

Do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej będą miały zastosowanie klauzule w brzmieniu określonym w sekcji E niniejszej SIWZ:

Klauzule obligatoryjne		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
3.2.6.1	reprezentantów OC	-
3.2.6.2	miejsca ubezpieczenia	-
3.2.6.3	składek i rat	-
3.2.6.4	warunków i taryf	-
3.2.6.5	połączenia, podzielenia	-
3.2.6.6	terminu wykonania zobowiązania	-
3.2.6.7	wewnętrznych przepisów eksploatacyjnych	-
3.2.6.8	zabezpieczeń	-
3.2.6.9	ustalenia okoliczności szkody	-
3.2.6.10	kosztów dodatkowych	według treści klauzuli
3.2.6.11	72 godzin	-
3.2.6.12	pokrycia innych zdarzeń (nr 1)	20 000 zł

Klauzule fakultatywne		Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
3.2.6.13	funduszu prewencyjnego	-
3.2.6.14	pokrycia innych zdarzeń (nr 2)	30 000 zł

W przypadku akceptacji klauzuli fakultatywnej:
3.2.6.13 pokrycia innych zdarzeń (nr 2) – klauzula 3.2.6.12 pokrycia innych zdarzeń (nr 1) nie ma zastosowania.

Sekcja E
Wykaz klauzul dodatkowych

Klauzule obligatoryjne

Klauzula reprezentantów

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczyciel odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego/ubezpieczonego oraz osoby za które ubezpieczający/ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, za wyjątkiem szkód wyrządzonych umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez członków zarządu ubezpieczającego/ubezpieczonego (w przypadku członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej w zakresie czynności zarządczych).

Klauzula reprezentantów OC

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczyciel odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego/ubezpieczonego oraz osoby za które ubezpieczający/ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, za wyjątkiem szkód wyrządzonych umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez członków zarządu ubezpieczającego/ubezpieczonego oraz członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej w zakresie czynności zarządczych.

Klauzula szkód elektrycznych oraz mechanicznych

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochroną ubezpieczeniową zostają objęte szkody w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych należących lub użytkowanych przez ubezpieczającego/ubezpieczonego powstałe w wyniku:
- wyładowania atmosferycznego, w szczególności spowodowane uderzeniem pioruna w sieci elektryczne i energetyczne (przyczyny zewnętrzne),
- działania energii elektrycznej o niewłaściwych parametrach wywołane innymi przyczynami niż uderzenie pioruna, np. przepięcia, przetężenia (przyczyny zewnętrzne),
- zwarcia, uszkodzenia izolacji, przegrzania, okopcenia itp. (przyczyny wewnętrzne).

Dodatkowo ochroną ubezpieczeniową zostają objęte szkody mechaniczne powstałe w wyniku:
- działania człowieka,
- wad produkcyjnych,
- przyczyn eksploatacyjnych.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym:
- szkody powstałe w wyniku przyczyny zewnętrznej – do pełnej sumy ubezpieczenia,
- szkody powstałe w wyniku przyczyny wewnętrznej - **200 000 zł** (dwieście tysięcy złotych).

Klauzula akceptacji prac remontowych, budowlanych

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczyciel pokryje szkody w ubezpieczonym mieniu, ujętym w ramach sum ubezpieczenia na polisie, powstałe w związku lub podczas prowadzenia prac, robót związanych z budową bądź montażem, przebudową, remontem, naprawą, adaptacją lub konserwacją zarówno w mieniu, na którym bezpośrednio prowadzone są te prace, roboty, jak i w mieniu nie objętym bezpośrednim zakresem i przedmiotem tych prac, robót (mienie otaczające). Ubezpieczyciel obejmie ochroną bezpośredni przedmiot określonych powyżej prac pod warunkiem, iż prace te nie naruszają konstrukcji nośnej budynku, obiektu. Ochroną ubezpieczeniową objęte są zarówno szkody związane z prowadzeniem prac ziemnych, jak i szkody w instalacjach podziemnych.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym:

- szkody w przedmiocie remontu, budowy, przebudowy itp. - **1 000 000 zł** (jeden milion złotych),
- szkody w pozostałym mieniu - do sumy ubezpieczenia określonej w polisie.

Klauzula składek i rat

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że:

- brak opłaty składki ubezpieczeniowej, bądź którejkolwiek jej raty, pomimo upływu terminu jej płatności, nie może być podstawą do odstąpienia ubezpieczyciela od umowy ani skutkować brakiem, wygaśnięciem ochrony ubezpieczeniowej; ubezpieczyciel może wyznaczyć kolejny, minimum **14** (czternasto) dniowy termin do uiszczenia składki bądź jej raty z podaniem sankcji grożącej w przypadku braku zapłaty składki w wyznaczonym terminie,
- wszelkie płatności powstałe na tle niniejszej umowy ubezpieczenia, wynikające w szczególności z konieczności dopłaty składek, zwrotu składek oraz innych rozliczeń, dokonywane będą w systemie „pro rata" za każdy dzień ochrony ubezpieczeniowej; dla celów rozliczeń niniejszej umowy przyjmuje się, że rok liczy 365 dni.

Klauzula warunków i taryf

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że w przypadku doubezpieczenia, uzupełnienia lub podwyższenia sumy ubezpieczenia, sumy gwarancyjnej, limitów odpowiedzialności w okresie ubezpieczenia, zastosowanie mieć będą warunki umowy, w tym składki i stawki, nie mniej korzystne dla ubezpieczającego/ubezpieczonego niż obowiązujące w umowie ubezpieczenia, o ile wynikają ze złożonej oferty.

Klauzula połączenia, podzielenia

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że:

1. W przypadku przejęcia ubezpieczającego/ubezpieczonego przez inny podmiot lub połączenia z innym podmiotem, nowy właściciel, podmiot przejmujący lub podmiot nowopowstały wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia, co nie wymaga odrębnej zgody ubezpieczyciela.
   Jednakże stronom przysługuje prawo rozwiązania umowy za **30** (trzydziesto) dniowym wypowiedzeniem w terminie **14** (czternastu) dni od daty powiadomienia ubezpieczyciela o zmianie stosunków własności.
   Ubezpieczający/ubezpieczony jest obowiązany zawiadomić ubezpieczyciela na piśmie w terminie **30** (trzydziestu) dni od daty zmiany stosunków własności.
   W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia ubezpieczającemu/ubezpieczonemu przysługuje zwrot składki za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej „pro rata temporis", za każdy dzień, bez potrąceń kosztów manipulacyjnych. Jeżeli składka jest rozłożona na raty, niezapłacone raty nie stają się wymagalne w całości lub części odpowiadającej wysokości należnego zwrotu składki z umowy.
2. W przypadku zakupu, wydzielenia bądź objęcia w posiadanie przez któregokolwiek ubezpieczającego/ubezpieczonego nowego podmiotu, ubezpieczyciel automatycznie udzielać będzie ochrony temu podmiotowi w ramach istniejących umów ubezpieczenia, co nie wymaga uprzedniej zgody ubezpieczyciela.
   Ubezpieczający/ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić o tym ubezpieczyciela na piśmie lub w innej formie, np. drogą elektroniczną, w terminie **30** (trzydziestu) dni od daty zmiany stosunków własności.

Klauzula terminu wykonania zobowiązania

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że w każdym przypadku określania w warunkach ubezpieczenia terminu, zapis mówiący o tym terminie zostanie

rozszerzony o frazę: „W przypadku dni ustawowo wolnych od pracy termin przedłuża się do pierwszego dnia roboczego jaki następuje po terminie określonym w warunkach".

Klauzula wewnętrznych przepisów eksploatacyjnych

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, ubezpieczyciel oświadcza, że akceptuje przepisy wewnętrzne ubezpieczającego/ubezpieczonego w zakresie budowy i eksploatacji urządzeń technicznych, i uznaje je za wystarczające w odniesieniu do warunków umowy ubezpieczenia zobowiązujących ubezpieczającego/ubezpieczonego do przestrzegania takich przepisów, pod warunkiem, że nie są sprzeczne z powszechnie obowiązującym prawem. W razie wykazania, że ubezpieczający/ ubezpieczony stosuje się do takich przepisów wewnętrznych, ubezpieczyciel nie będzie z tego tytułu podnosił zarzutów zmierzających do obniżenia należnego odszkodowania bądź uchylenia się od odpowiedzialności.

Klauzula zabezpieczeń

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, ubezpieczyciel oświadcza, że uznaje zabezpieczenia przeciwpożarowe, przeciwkradzieżowe oraz przeciwprzepięciowe istniejące u ubezpieczonego za wystarczające do udzielenia ochrony ubezpieczeniowej i wypłaty odszkodowania.

Klauzula ustalenia okoliczności szkody

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, ubezpieczyciel zobowiązuje się, po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie lub wypadku ubezpieczeniowym, prowadzić postępowanie likwidacyjne zmierzające do ustalenia i wyjaśnienia okoliczności związanych ze szkodą oraz wysokością szkody, w szczególności wypłacić odszkodowanie bez względu na toczące się w związku ze szkodą inne postępowanie, w tym sądowe lub przygotowawcze.

Klauzula zasady proporcji

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, strony uzgodniły, że wyłącznie wtedy, gdy suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia według wartości księgowej brutto w odniesieniu do środków trwałych jest niższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia wynikającej z faktycznych zapisów w księgach rachunkowych ubezpieczającego/ubezpieczonego na dzień szkody (niedoubezpieczenie), wysokość ustalonego odszkodowania może zostać zmniejszona w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do jego wartości na dzień szkody.

Klauzula Leeway

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, strony uzgodniły, że ubezpieczający/ubezpieczony przyjmuje dla środków trwałych następujące rodzaje wartości:

- wartość odtworzeniową (budynki) (WO) - rozumianą jako wartość odtworzenia m² powierzchni, określona przez ubezpieczającego/ubezpieczonego,
- wartość księgową brutto (KB) - rozumianą jako wartość wynikająca z zapisów w księgach rachunkowych ubezpieczającego/ubezpieczonego, uwzględniającą przeszacowania wynikające z przepisów prawa.

Przy zadeklarowaniu sum ubezpieczenia w wyżej wymienionych wartościach, zapisy warunków ubezpieczenia dotyczące stosowania zasady proporcji, redukcji odszkodowania nie będą miały zastosowania.

Klauzula odstąpienia od odtworzenia mienia

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, strony uzgodniły, że ubezpieczający/ubezpieczony ma prawo podjąć decyzję o rezygnacji z naprawy, zakupu bądź odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego mienia, a ubezpieczyciel w takim wypadku nie ograniczy odszkodowania bądź nie uchyli się od odpowiedzialności. W takim wypadku odszkodowanie wypłacane będzie tak jakby nastąpiła naprawa, zakup bądź odbudowa mienia, zgodnie z warunkami umowy ubezpieczenia.

Klauzula kosztów dodatkowych

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, strony uzgodniły, że ubezpieczyciel pokrywa uzasadnione koszty, o których mowa poniżej:

	Koszty dodatkowe	Limit na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym
1	Koszty zabezpieczenia ubezpieczonego mienia przed szkodą w przypadku bezpośredniego zagrożenia wystąpienia zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia, bez względu na wynik. Koszty związane z ratunkiem ubezpieczonego i dotkniętego szkodą mienia, mające na celu niedopuszczenie do zwiększenia strat, bez względu na wynik.	300 000 zł
2	Koszty naprawy, odtworzenia zniszczonych, uszkodzonych zabezpieczeń	50 000 zł
3	Koszty związane z wynajmem pomieszczeń, lokali mieszkalnych przez poszkodowanych prowadzących działalność gospodarczą na okres nie dłuższy niż **24** (dwadzieścia cztery) miesiące	300 000 zł
4	Koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, w tym między innymi koszty: - wyburzania i odgruzowywania oraz wywozu i utylizacji, - złomowania, usunięcia rumowiska, - oszalowania, umocnienia lub wzmocnienia ubezpieczonego mienia, - usunięcia skażenia, zanieczyszczenia lub zabrudzenia, - oczyszczenia terenu wokół lokalizacji o ile wynikają one ze szkody objętej zakresem ubezpieczenia.	1 000 000 zł
5	Koszty pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i dniach wolnych od pracy, pod warunkiem, że takie koszty są poniesione w związku ze szkodą za którą ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność na mocy postanowień umowy.	200 000 zł
6	Koszty rzeczoznawców oraz ekspertów zewnętrznych poniesione przez ubezpieczającego/ ubezpieczonego, związane z ustaleniem zakresu, rozmiaru szkody oraz odtworzeniem mienia.	500 000 zł

Jeżeli koszty wymienione powyżej nie zostaną pokryte w pełni lub w części w granicach sumy ubezpieczenia, ubezpieczyciel pokryje całość lub pozostałą część kosztów w ramach podanych dodatkowych limitów odpowiedzialności (overlimit). Jeżeli koszty wymienione powyżej zostaną poniesione na pisemne polecenie ubezpieczyciela to zostaną one zwrócone w pełnej wysokości, nawet jeśli przekraczają sumę ubezpieczenia i określone powyżej limity odpowiedzialności.

Klauzula pokrycia zwiększonych kosztów działalności

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia, strony uzgodniły, że ubezpieczyciel zobowiązany jest pokryć wszelkie niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty działalności poniesione przez ubezpieczającego/ubezpieczonego w celu kontynuowania prowadzonej działalności gospodarczej powstałe na skutek szkody w ubezpieczonym mieniu. Przez te koszty rozumie się w szczególności:

- koszty usług osób trzecich, w tym koszty transportu zastępczego,
- koszty związane z wynajmem pomieszczeń, urządzeń zastępczych,
- koszty przeniesienia ubezpieczonego mienia,
- koszty magazynowania ubezpieczonego mienia,
- koszty zatrudnienia, jak i wynagrodzenia dodatkowego personelu,

- koszty zakupu obcych towarów i usług w miejsce własnych.

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyżej wymienione koszty w okresie od powstania szkody w mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości do prowadzenia działalności w poprzednim zakresie i miejscu, jednak nie dłuższym niż maksymalny okres odszkodowawczy. Odpowiedzialność ubezpieczyciela ograniczona jest jedynie do tych kosztów lub ich części, które przekraczają całkowite koszty prowadzenia działalności, które zostałyby poniesione w tym samym okresie, w zwykłych okolicznościach, gdyby nie doszło do powstania szkody w mieniu.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **1 000 000 zł** (jeden milion złotych).

Maksymalny okres odszkodowawczy: **6** (sześć) miesięcy.

Klauzula 72 godzin

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że wszelkie zdarzenia szkodowe powstałe w czasie następujących po sobie **72** (siedemdziesięciu dwóch) godzin na skutek jednego zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy ubezpieczenia, na wniosek ubezpieczonego są traktowane jako pojedyncza szkoda w odniesieniu do sumy ubezpieczenia oraz franszyzy określonych w umowie ubezpieczenia.

Klauzula pierwszeństwa

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że w przypadku, gdy roszczenie może być zaspokojone z kilku umów ubezpieczenia, ubezpieczającemu/ ubezpieczonemu przysługuje prawo wyboru umowy, z której zostanie dokonana wypłata odszkodowania w całości bądź części. Postanowienia niniejszej klauzuli nie zmieniają przepisów kodeksu cywilnego dotyczących podwójnego ubezpieczenia.

Klauzula przewłaszczenia mienia

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że umowa ubezpieczenia nie ulega rozwiązaniu, jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpiło przeniesienie własności ubezpieczonych przedmiotów na bank (przewłaszczenie) lub inny podmiot.

Klauzula terroryzmu

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa zostaje rozszerzona o szkody powstałe wskutek aktów terroru, za które uznaje się wszelkiego rodzaju działanie zawierające w sobie akty przemocy, bezprawne użycie siły, czyny niebezpieczne dla życia ludzkiego, zdrowia bądź mienia materialnego, działania mające na celu wprowadzenie chaosu, dezorganizację życia publicznego; popełniane z powodów politycznych, religijnych, ideologicznych, socjalnych, społecznych lub podobnych; dokonywane przez osobę, bądź grupę osób działających samodzielnie lub w imieniu bądź w związku z organizacją, zmierzające do zastraszenia lub przymuszenia ludności cywilnej, zakłócenia bądź przerwania działalności rządu, państwa, władz, administracji państwowej.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **2 000 000 zł** (dwa miliony złotych).

Klauzula sabotażu, strajków, rozruchów i zamieszek

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczyciel pokrywa do ustalonego limitu szkody powstałe w wyniku sabotażu, strajku, zamieszek i rozruchów społecznych.

1. Za sabotaż uważa się zamierzoną dezorganizację pracy przez uchylenie się od niej lub wadliwe jej wykonywanie, uszkadzanie lub niszczenie sprzętu i narzędzi pracy.
2. Za strajk uważa się celową przerwę w pracy grupy pracowników w celu wymuszenia żądań ekonomicznych, politycznych, społecznych lub socjalnych.
3. Za zamieszki społeczne, uważa się demonstracje oraz akcje wymierzone przeciwko władzy w celu zmiany istniejącego porządku prawnego, politycznego lub społecznego.
4. Za rozruchy uważa się wszelkie demonstracje, które nie mieszczą się w kategorii zamieszek społecznych.

Limit odpowiedzialności: na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **2 000 000 zł** (dwa miliony złotych).

Klauzula dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 1)

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje tzw. dodatkową sumę ubezpieczenia, którą rozdziela się na sumy ubezpieczenia tych kategorii mienia lub nakładów inwestycyjnych, dla których wystąpiło niedoubezpieczenie lub w odniesieniu do których suma ubezpieczenia jest niewystarczająca ze względu na konieczność odtworzenia mienia, bądź poniesienia kosztu związanego z uniknięciem lub ograniczeniem rozmiaru szkody. Klauzula nie dotyczy odrębnie ustalonych limitów na pierwsze ryzyko.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **2 000 000 zł** (dwa miliony złotych).

Klauzula odstąpienia od odtworzenia mienia

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczający/ubezpieczony ma prawo podjąć decyzję o rezygnacji z naprawy, zakupu bądź odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego mienia, a ubezpieczyciel w takim wypadku nie ograniczy odszkodowania bądź nie uchyli się od odpowiedzialności. W takim wypadku odszkodowanie wypłacane będzie tak jakby nastąpiła naprawa, zakup bądź odbudowa mienia, zgodnie z warunkami umowy ubezpieczenia.

Klauzula odtworzenia mienia w nowej lokalizacji

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczający/ubezpieczony ma prawo podjąć decyzję o odtworzeniu zniszczonego na skutek szkody objętej zakresem ubezpieczenia mienia, w dowolnej wybranej przez siebie lokalizacji na terenie RP. W takim wypadku wypłacone odszkodowanie nie może być wyższe niż ubezpieczyciel wypłaciłby, gdyby mienie zostało odtworzone w pierwotnej lokalizacji.

Klauzula kwoty bezspornej i terminu wypłaty odszkodowania

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że:

1. Na wniosek ubezpieczającego/ubezpieczonego, ubezpieczyciel wypłaci ubezpieczającemu/ubezpieczonemu kwotę odszkodowania w wysokości nie mniejszej niż **50%** wartości szacunkowej szkody, która to wartość przekraczałaby **1 000 000 zł** (jeden milion złotych), o ile odpowiedzialność

ubezpieczyciela co do zasady jest bezsporna. Niniejsza kwota płatna jest w ciągu **14** (czternastu) dni od daty przedłożenia szacunkowej wyceny strat.

2. W przypadku stwierdzenia, że kwota wypłacona kwota przekracza wysokość należnego odszkodowania lub stwierdzony zostanie brak odpowiedzialności ubezpieczyciela, ubezpieczający/ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznego i bezwarunkowego zwrotu nadpłaty w ciągu **14** (czternastu) dni od otrzymania pisemnego uzasadnienia wysokości szkody lub odmowy jej wypłaty.

Klauzula pokrycia innych zdarzeń (nr 1)

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wszystkie inne zdarzenia oraz przedmioty, które nie zostały objęte zakresem ubezpieczenia.
Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **20 000 zł** (dwadzieścia tysięcy złotych).
Limit łączny dla ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Klauzula uproszczonej likwidacji szkód

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że w przypadku szkody o szacunkowej wartości do **5 000 zł** (netto), której usunięcie jest konieczne dla normalnego funkcjonowania ubezpieczającego/ubezpieczonego, ubezpieczający/ubezpieczony zawiadamiając o szkodzie ubezpieczyciela może przystąpić natychmiast do samodzielnej likwidacji sporządzając stosowny protokół opisujący przyczynę zdarzenia, rozmiary szkody, sposób naprawy oraz wyliczenie wartości szkody; protokół (faktura za naprawę) będzie podstawą do wyliczenia odszkodowania przez ubezpieczyciela.

Klauzule fakultatywne

Klauzula funduszu prewencyjnego

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ubezpieczyciel jednorazowo w ciągu trwania umowy ubezpieczenia przekaże do dyspozycji ubezpieczającego fundusz prewencyjny w wysokości **10 %** (dziesięć procent) rocznej składki należnej z tytułu 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego, z tytułu ubezpieczeń objętych umową w ramach niniejszego zamówienia.
Środki z funduszu prewencyjnego mogą być wykorzystane w całości przed zakończeniem okresu ubezpieczenia na cele związane z poprawą stanu bezpieczeństwa.
Ubezpieczyciel przekazuje ubezpieczającemu środki z funduszu prewencyjnego w ciągu 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku o przyznanie tych środków. Ubezpieczający przedstawi ubezpieczycielowi rachunki i kosztorys potwierdzający wydatki z tego funduszu.

Klauzula dodatkowej sumy ubezpieczenia (nr 2)

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje tzw. dodatkową sumę ubezpieczenia, którą rozdziela się na sumy ubezpieczenia tych kategorii mienia lub nakładów inwestycyjnych, dla których wystąpiło niedoubezpieczenie lub w odniesieniu do których suma ubezpieczenia jest niewystarczająca ze względu na konieczność odtworzenia mienia, bądź poniesienia kosztu związanego z uniknięciem lub ograniczeniem rozmiaru szkody. Klauzula nie dotyczy odrębnie ustalonych limitów na pierwsze ryzyko.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **4 000 000 zł** (cztery miliony złotych).

Klauzula pokrycia innych zdarzeń (nr 2)

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w SIWZ i ogólnych (szczególnych) warunkach ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wszystkie inne zdarzenia oraz przedmioty, które nie zostały objęte zakresem ubezpieczenia.
Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie rozliczeniowym: **30 000 zł** (trzydzieści tysięcy złotych).
Limit łączny dla ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Sekcja F
Dane dotyczące szkodowości

Informacje dotyczące ilości szkód oraz wysokości wypłaconych odszkodowań podane przez aktualnego ubezpieczyciela (stan na 26 października 2016 r.). Zakres ubezpieczenia analogiczny do podanego w SIWZ.

Wypłaty na ryzyku	Etykiety kolumn ▼					
Etykiety wierszy ▼	AC	AR	OC KOM	OC OGÓLNE	OG	Suma końcowa
2012		34 365,17 zł		45 554,51 zł	40 105,53 zł	120 045,21 zł
2013	6 800,00 zł	6 250,05 zł	7 704,80 zł	44 101,49 zł	184 506,88 zł	249 363,22 zł
2014		63 625,63 zł		32 679,05 zł	109 849,88 zł	206 152,56 zł
2015		47 383,84 zł		17 818,48 zł	65 849,04 zł	131 051,36 zł
Suma końcowa	6 800,00 zł	151 642,69 zł	7 704,80 zł	140 153,53 zł	400 311,33 zł	706 612,35 zł

Ilość zdarzeń	Etykiety kolumn ▼					
Etykiety wierszy ▼	AC	AR	OC KOM	OC OGÓLNE	OG	Suma końcowa
2012		28		85	27	140
2013	1	3	1	87	75	167
2014		47		61	19	127
2015		27		38	24	89
Suma końcowa	1	105	1	271	145	523